

Werktaal Nederlands

Competentieprofiel
tolken en vertalers
in Italië

NETWERK VAKVERTALEN EN TOLKEN

www.nvvtnem.eu

Ondersteund door

taal:
unie

COLOFON

Dit is een verslag van een veldonderzoek uitgevoerd in het kader van het Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM door Alice Del Casale onder de begeleiding van docent Paola Gentile. Het onderzoek werd ondersteund door de subsidie van de Nederlandse Taalunie.

Tekst

Alice Del Casale

Plaats

Trieste, november 2024.

Inhoudsopgave

1. Ter inleiding	4
Wat vindt u in dit verslag	
2. Wie zijn wij en wat doen wij	6
NVVT NEM een nieuw netwerk van vertalers en tolken buiten het taalgebied	
3. Uitgangspunten	10
Tolken en vertalen binnen de Neerlandistiek in Italië	
4. Hoe zijn we te werk gegaan	13
Methodologie van het veldonderzoek	
5. Waar zijn we achter gekomen	15
Resultaten van het veldonderzoek	
6. Leer de vertalers/tolken kennen	39
Omschrijving van beroepsprofielen	
7. Conclusie	50
Wat hebben we geleerd	
Bijlage 1	53
Vragenlijst veldonderzoek	
Bijlage 2	60
Vragenlijst interviews met vertalers	

---

1. Ter inleiding

Beste lezer,

In 2022 heeft de Nederlandse Taalunie een grootschalige bevraging onder diverse afdelingen Neerlandistiek Extra Muros (NEM) uitgevoerd, waaruit is gebleken dat er een grote vraag bestaat onder de afdelingen NEM en de studenten naar specifieke colleges vertalen en tolken. Het ontbreekt echter aan de nodige infrastructuur, (na)scholingen voor docenten en voorbeelden van *best practices*. Men is tot de conclusie gekomen dat de ontwikkeling van deze faciliteiten op internationaal vlak moet plaatsvinden om de expertise van concrete docenten internationaal te kunnen delen.

Marketa Štefková, lid van de klankboordgroep, ervaren vertaalster, tolk en docente neerlandistiek aan de Comenius Universiteit in Bratislava, is na de bevraging met het initiatief gekomen om een internationaal netwerk van vakvertalers en tolken op te richten. In augustus 2022 is men tijdens de kick off-bijeenkomst van het IVN-congres in Nijmegen tot de conclusie gekomen dat er een internationaal thematisch Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM gecreëerd moet worden van vertalers en tolken met het Nederlands als werktal die buiten het Nederlands taalgebied actief zijn. Op die manier worden didactici, theoretici en beoefenaars van het vakvertalen en tolken met het Nederlands samengebracht om hun expertise op het gebied van het vertalen en tolken vanuit en naar het Nederlands uit te wisselen en om elkaar te ondersteunen. Het netwerk werd op 21 september 2023 om 18.00 gelanceerd tijdens de Nederlandstalige sessie van de conferentie TIC (Translation, Interpreting and Culture) 2023 in Bratislava.

Eén van de doelen van het netwerk is het omschrijven van competentieprofielen van vakvertalers en tolken met de werktal Nederlands. Op basis van deze profielen kunnen online leerlijnen ontwikkeld worden voor toekomstige vertalers en tolken wereldwijd. Deze leerlijnen worden gekoppeld aan concrete beroepsprofielen van de vakvertalers en tolken (beëdigd vertaler, sociaal tolk, conferentietolk, medisch of technisch vertaler). Voordat de competentieprofielen van vakvertalers en tolken worden vastgelegd, moeten we ons afvragen wat een vertaler precies doet, welke teksten hij vertaalt, wie zijn opdrachtgevers zijn, met welke instrumenten hij werkt, enz. Daarom heeft de kerngroep van het Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM, onder leiding van Marketa Štefková, besloten om een onderzoeksdesign te ontwerpen voor een grootschalig internationaal onderzoek naar het competentieprofiel van de vakvertaler en tolk met de werktal Nederlands.

In aansluiting op het voornoemde werden twee landen in Centraal-Europa voor een vooronderzoek gekozen, namelijk Tsjechië en Slowakije. Eén van de vervolgonderzoeken werd op basis van hetzelfde onderzoeksdesign uitgevoerd in Italië door Paola Gentile, hoofd van de vakgroep Nederlands aan de Universiteit van Triëst, docent Nederlandse taal en vertaling op bachelorniveau en docent Nederlands-Italiaans tolken op masterniveau aan de Universiteit van Triëst en Alice Del Casale, masterstudent conferentietolken aan de Universiteit van Triëst.

In dit verslag willen we vooral uiteenzetten wat het doel is van het nieuw opgerichte Netwerk voor vakvertalers en tolken met het Nederlands als werktaal. Hieronder wordt beschreven hoe we te werk zijn gegaan in de studie, wat de uitgangspunten waren en welke resultaten in de pilootfase werden behaald.

Aangezien de diversiteit van de respondenten opvallend was, willen we benadrukken dat het Netwerk zal fungeren als een platform voor neerlandici (tolken en vertalers) met uiteenlopende werkprofielen die het Nederlands als gemeenschappelijke basis delen. Om dit voldoende te illustreren, werden in totaal drie tolken en vertalers uit Italië, Nederland en België geselecteerd. In dit rapport stellen we hen graag aan u voor, zodat de vaak anonieme of onzichtbare persoonlijkheden achter de duizenden pagina's gespecialiseerde, zakelijke, juridische, administratieve en andere teksten, evenals de uren aan tolkdiensten, in de schijnwerpers kunnen worden gezet.

Uit dit verslag blijkt dat vertalers en/of tolken met de werktaal Nederlands heel diverse achtergronden en opleidingen kunnen hebben en dat ze hun tolk- en vertaaldiensten vaak met verschillende andere activiteiten combineren.

Het verslag wordt afgerond met een blik op de toekomst die samengesteld werd op basis van een daarmee samenhangend onderdeel van de vragenlijst en de concluderende bevinding. Tot slot willen we ons richten op de aanwerving van nieuwe leden, zodat het NVVT NEM tot een groeiend platform voor geïnteresseerde experts uit kan groeien. Meer informatie over het lidmaatschap is nu al te vinden zijn op de nieuwe website van het netwerk: www.nvvtnem.eu.

Auteur

---

2. Wie zijn wij en wat doen wij

NVVT NEM een nieuw netwerk van vertalers en tolken buiten het taalgebied

De voornoemde grootschalige bevraging van de Taalunie in 2022 binnen de Internationale Neerlandistiek met feedback van 46 afdelingen Nederlands wereldwijd heeft laten zien dat het aanbod en de behoeften sterk variëren tussen de afdelingen. De meeste afdelingen/vakgroepen bieden diverse tolk- en vertaalsubdisciplines aan met focus op het vertalen uit het Nederlands. Literair vertalen en vakvertalen worden het meest aangeboden, terwijl docenten vaak een dubbele rol hebben als filoloog en tolk/vertaler. Uitdagingen omvatten gebrek aan vertaaltechnologische expertise en financiële middelen. De behoeften omvatten bijscholing in vertaaldidactiek en vertaaltechnologie, waarbij docenten aangeven dat online cursussen of workshops het meest gewaardeerd zouden worden. Uit de bevraging blijkt dat er ook behoefte is aan meer samenwerking en netwerken. Over het algemeen lijkt er vraag te zijn naar tolken en vertalers, maar er is een grote behoefte aan verbeterde expertise en middelen in het onderwijs en de opleiding van vertalers.

In aansluiting op de bevraging formuleerde de Taalunie samen met relevante partners haar prioriteiten voor het vertaalbeleid in de komende jaren. In het document onder de titel *Vertaalslag. Wat is nodig voor een gezonde vertaalsector in en uit het Nederlands?* worden drie prioritaire probleemgebieden genoemd die het beleid moet aanpakken (p.37). De eerste prioriteit is het motiveren en ondersteunen van nieuwe en bestaande vertalers. Daarnaast vindt de Taalunie het belangrijk om de sector te helpen zich aan te passen aan de digitale transitie. De derde prioriteit blijkt het verhogen van de kwaliteit en diversiteit binnen de vertaalsector. In lijn met deze prioriteiten heeft de Taalunie in 2023 meerdere projecten voor de realisatie van de voornoemde doelen ondersteund, waaronder ook de oprichting van het internationale Netwerk voor vakvertalers en tolken, studenten en docenten Neerlandistiek met belangstelling voor het vertalen en tolken.

Oprichting

Het Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM (hierna “NVVT NEM”) werd opgericht in Bratislava op 21 september 2023 en verenigt vertegenwoordigers van academische en niet-academische instellingen die betrokken zijn bij de opleiding en training van vertalers en tolken. Het netwerk is opgericht om de implementatie van het NVVT NEM-kader te vergemakkelijken. Het Netwerk streeft ernaar de kwaliteit van

---

vertalingen in Europa en daarbuiten te bevorderen en daarmee de taalkundige diversiteit te stimuleren.

NVVT NEM is een netwerk van vakvertalers en tolken, studenten Neerlandistiek, docenten met belangstelling voor (het opleiden en trainen van) vakvertalers en tolken uit en naar het Nederlands en docenten die bezig zijn met het doceren van tolken en vertalen met werktal Nederlands. Het Netwerk maakt zich sterk voor een professionalisering van het beroep van vakvertalers en tolken. Het NVVT NEM-project wordt gefinancierd door de Taalunie.

Doelen

De reden voor de oprichting van het Netwerk is de behoefte om didactici, theoretici en professionals in het vertalen en tolken met het Nederlands als werktal samen te brengen om het vakvertalen en tolken vanuit en naar het Nederlands buiten het Nederlandse taalgebied te ondersteunen. Daarvoor wil het Netwerk in de komende jaren concrete stappen zetten voor het promoten van het werk van vakvertalers en tolken Nederlands door middel van:

- Het bevorderen van de zichtbaarheid van vakvertalers en tolken met de werktal Nederlands door onder andere een facebook met profielen van vakvertalers en tolken op de website van het Netwerk;
- Het analyseren van de competentieverwerving in vakvertalen en tolken op basis van wetenschappelijk onderzoek;
- Het verzamelen en uitwisselen van didactische praktijken op het gebied van vakvertalen en tolken;
- Het bevorderen van activiteiten voor levenslang leren en ontwikkelen van relevante competenties van vakvertalers en tolken, onder andere door het organiseren van nascholingen, thematische sessies op conferenties, zomerscholen, e.a.;
- Het verlenen van deskundig advies over het beleid voor vertalen en tolken en de opleiding van vertalers en tolken;
- Het ondersteunen en uitvoeren van projecten die bijdragen aan de opleiding en training van vakvertalers en tolken;
- Het bevorderen van de status en zichtbaarheid van vertalers en tolken met de werktal Nederlands;
- Het promoveren van het culturele belang en de culturele voordelen van professionele diensten van vakvertalers en tolken;
- Het ondersteunen van alle andere activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen.

Kerngroep

De kerngroep, die het Netwerk onder leiding van Marketa Štefková heeft opgericht, wordt gevormd door ervaren vertalers/tolken en docenten Nederlands uit vijf landen van de extramurale Neerlandistiek:

Réka Eszenyi - Eötvös Loránd Universiteit Boedapest, Hongarije

Paola Gentile - Universiteit van Trieste, Italië

Pavlína Knap-Dlouhá - Palacký Universiteit Olomouc, Tsjechië

Marketa Štefková - Comenius Universiteit Bratislava, Slowakije

Katarzyna Tryczyńska - Universiteit Wrocław, Polen (tot 22 september 2023)

Muriel Waterlot – Katholieke Johannes Paulus II Universiteit Lublin, Polen

Plannen

De kerngroep van het Netwerk-project wil op lange termijn een **informatieportaal, communicatie- en uitwisselingsplatform** en instrumenten voor **levenslang leren** creëren voor professionele vertalers en tolken, docenten tolken en vertalen Nederlands en studenten, die vergelijkbaar zijn met die voor literair vertalen. De eerste taak van dit Netwerk zou kunnen zijn om het profiel van tolken en vertalers in de verschillende landen in kaart te brengen. Uit dit profiel zou dan een **competentieprofiel** kunnen worden afgeleid dat de basis zou vormen voor de ontwikkeling van een **leerlijn professioneel vertalen en een leerlijn tolken**, geïnspireerd op de leerlijn literair vertalen. Deze stappen zouden ook de basis kunnen vormen voor een later op te richten **expertisecentrum voor professioneel vertalen en tolken**, regelmatige **nascholingen** voor docenten en **zomercursussen** voor studenten.

---

3. Uitgangspunten

Tolken en vertalen binnen de Neerlandistiek in Italië

In Italië zijn er tot op heden in totaal vijf vakgroepen Nederlands: de Universiteit van Triëst, de Universiteit van Bologna, de Scuola Civica Altiero Spinelli in Milaan, de Universiteit van Napels L'Orientale en de Universiteit van Rome La Sapienza. Toch wordt slechts bij twee van deze afdelingen een specifieke masteropleiding aangeboden in vertalen en/of tolken met Nederlands als werktaal. Aan de Universiteit van Triëst wordt het Nederlands onderwezen bij de master in het conferentietolken, die ook deel van de EMCI (European Masters in Conference Interpreting) uitmaakt. In Milaan wordt zowel een master vertalen (lid van EMT, European Master's in Translation) als een master tolken met het Nederlands aangeboden. Bij de andere afdelingen ligt de focus op literatuur en taal- en letterkunde, ook al worden er ook cursussen en seminars over vertalen aangeboden zowel op bachelor- als op masterniveau.

Uit recent onderzoek, uitgevoerd door de TaalUnie in samenwerking met de afdelingen Nederlands in Italië (*Het Nederlands internationaal. De rol van het Nederlands en de neerlandistiek in Italië, 2019*) blijkt dat een kwart van de destijds ondervraagde studenten de ambitie heeft om vertaler of tolk te worden. Toch blijkt uit hetzelfde onderzoek dat minder dan 10% van de alumni Nederlands in Italië ook echt als vakvertaler of tolk actief is. De positie van het literair vertalen van het Nederlands naar het Italiaans blijkt redelijk sterk te zijn. Volgens het jaarverslag van de Letterfonds zijn in 2023 48 Italiaanse vertalingen van Nederlandse literatuur verschenen.

In de voornoemde *Vertaalslag* heeft de Taalunie de vertaalsector als een belangrijke sector aangeduid die een versterkt beleid verdient te krijgen (p. 2). De goede kwaliteit van vertalingen in en uit het Nederlands wordt benadrukt. Het belang van bekwame vertalers die kwalitatieve vertalingen produceren wordt als noodzakelijk beschouwd voor een functionerende uitwisseling van diplomatieke, economische en culturele betrekkingen met andere landen. Hierbij wordt ook gedacht aan het leveren van volwaardige zorg op gebied van gezondheidszorg en rechtspraak aan burgers die in een democratisch land leven. Tot nu toe waren de inspanningen vooral op het literair vertalen geconcentreerd (we denken hierbij aan de oprichting van het Expertisecentrum Literair Vertalen), maar het is de bedoeling om voortaan de aandacht ook op andere vertaaldisciplines te vestigen die door recente technologische en maatschappelijke ontwikkelingen een sterke evolutie ondergaan. De globalisering en digitalisering hebben ertoe geleid dat de cultuurspecifieke aanpassing van teksten of 'lokalisatie' een belangrijke vertaalgerelateerde activiteit is geworden waarmee rekening moet worden gehouden.

Onder jonge studenten vertalen en tolken groeit de onzekerheid over de toekomst van het beroep vanwege uiteenlopende factoren zoals de lage tarieven die onder meer van

---

toepassing zijn op literaire vertalen en ondertitelen. De beschikbaarheid en laagdrempeligheid van vertaalprogramma's zoals DeepL of Google Translate (MT-tools) en generatieve AI-systemen zoals Chat GPT (AI-tools) zorgen ook voor een groeiende onzekerheid bij toekomstige talenstudenten en professionele vertalers zelf. Het feit dat MT-tools en AI-tools gratis zijn en meestal ook niet al te slecht vertalen, geeft ook aan opdrachtgevers de valse indruk dat menselijke vertalers niet meer onmisbaar zijn. Met nog enkele updates van de software kunnen vertalers volgens hen wellicht helemaal vervangen worden door de computer. Als men ook in overweging neemt dat het Nederlands een relatief weinig verspreide taal is, die door het Engels als internationaal geldende *lingua franca* verdrongen dreigt te worden, is het duidelijk dat kleine afdelingen Nederlands extra muros weinig kans maken met een specialisatie in bijvoorbeeld juridisch vertalen of medisch tolken.

Tegenwoordig kunnen professionele taaldeskundigen MT-tools en AI-tools als een hulpmiddel gebruiken, maar dat houdt ook in dat ze worden blootgesteld aan technologische uitdagingen. Wegens de fluctuerende kwaliteit van de output van de machinevertaling en vertaling door generatieve AI (die ook van de taalcombinatie en vertaalrichting afhankelijk is) zijn er nu nieuwe specifieke vertaalgerelateerde activiteiten zoals o.a. *post-editing* (gericht de verbetering van machinevertaling) en *pre-editing* (die gericht is op het optimaliseren van de kwaliteit van machinevertaling door bewerking van de brontekst) en het managen van grotere vertaalprojecten. Om deze nieuwe ontwikkelingen en processen te kunnen bijhouden, zouden er bijscholingen en terminologiedatabases beschikbaar moeten worden gesteld die in deze behoeften voorzien. De Taalunie spreekt in dit verband zelfs over het onderhoud en de aanvulling van digitale taalinfrastructuur:

De taal staat er nu digitaal goed voor, maar investeringen zijn nodig om die positie in (ver)taaltechnologie te behouden. Dat moet gebeuren in overeenstemming met Europese juridische en ethische standaarden en normen. Het algemene publiek moet zich er bovendien van bewust worden dat veel programma's van de huidige marktleiders in automatisch vertalen die gebruikmaken van kunstmatige intelligentie risico's en beperkingen kennen op kwalitatief, ethisch en juridisch vlak. (Vertaalslag, p. 4)

De Taalunie wil zich derhalve in de komende twee jaar expliciet inzetten om de Internationale Neerlandistiek als opleider van vertalers/tolken te versterken en het vertaalvak aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door de organisatie van zomercursussen, gastdocentschappen en webinars over vertalen en tolken. Een goede kennis- en expertise-uitwisseling stelt ook het netwerken voor.

In 2023 zijn twee nieuwe vertaalnetwerken van de Internationale Neerlandistiek gericht op vertalen en tolken gelanceerd: het PETRA-NED (voor afdelingen die onderwijs aanbieden in de opleiding literair vertalen) en uiteraard het **Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM (NVVT NEM)**. Hun activiteiten worden door de Taalunie ook via de website *Mijn Nederlands* ondersteund, waar ook voortaan informatie te vinden zal zijn over verdere ontwikkelingen van deze netwerken waarin vakgroepen Nederlands wereldwijd actief zijn om hun vertaalonderwijs vorm te geven.

NVVT NEM stelde als één van de eerste doelen een grondig onderzoek van de vertaalmarkt. In 2023 werd een pilootproject uitgevoerd in twee landen van de leden van de kerngroep, namelijk in Tsjechië en Slowakije. Het onderzoeksdesign dat getest werd in deze twee landen werd in de jaren daarna gebruikt om het onderzoek uit te breiden naar andere landen van de Europese Unie. In 2024 werd in Italië, Hongarije en Polen, waar drie andere leden van de kerngroep van het Netwerk aanwezig zijn, hetzelfde onderzoeksdesign toegepast. In het volgende hoofdstuk wordt omschreven hoe we in het kader van dit onderzoek te werk zijn gegaan. We presenteren niet alleen de statistieke onderzoeksresultaten, maar ook de interviews met enkele vertalers en tolken die in de talencombinaties Nederlands-Italiaans en Italiaans-Nederlands actief zijn¹.

---

¹ De interviews werden in het Italiaans gehouden en vervolgens vertaald.

---

4. Hoe zijn we te werk gegaan

Methodologie van het veldonderzoek

Het uitgevoerde veldonderzoek is gericht op het vakvertalen en tolken in de combinatie Nederlands-Italiaans en Italiaans-Nederlands. Het netwerk NVVT NEM is wellicht in de eerste plaats bedoeld voor neerlandici extra muros. Echter, om de situatie op de hele markt in kaart te kunnen brengen, werden ook in kleinere mate Nederlandse en Belgische vertalers en tolken met werktaal Italiaans in het onderzoek betrokken in de hoop dat het een beter inzicht zou geven in de situatie op de vertaal- en tolkmarkt en dat het een interessante vergelijking zou opleveren wat de honoraria, tarieven en de instapeisen voor vertalers en tolken betreft.

Op basis van de vragenlijst van de voorstudie van Marketa Štefková & Pavlína Knap-Dlouhá voor Tsjechië en Slowakije (2023) werd een vragenlijst gemaakt voor Italië om basisdata te verzamelen voor de afbakening van competentieprofielen van professionele vertalers en tolken. De aangepaste vragenlijst bestond uit 42 vragen, één meer dan de oorspronkelijke vragenlijst: vraag 36 werd toegevoegd. Het platform dat werd gekozen om de vragenlijst te versturen was *Survey Monkey*.

Om de vragenlijst te verspreiden, werd een lijst van vertalers en tolken in combinatie Nederlands-Italiaans en Italiaans-Nederlands samengesteld. Ten eerste werden het *Nederlands-Italiaanse Netwerk* en het *Netwerk Vertalers Italiaans* gecontacteerd: dat zijn twee netwerken van tolken en vertalers die in de combinatie NL-IT/IT-NL actief zijn, respectievelijk in Italië en in Nederland.

De ledenlijsten op de websites van de volgende beroepsverenigingen werden ook in aanmerking genomen: *AIIC Italia*, *Assointerpreti*, *Associazione Italiana Traduttori e Interpreti (AITI)*, *Associazione Nazionale Italiana Traduttori e Interpreti (ANITI)*, *het Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers*, *AIIC International*.

Vervolgens werd een e-mail gestuurd naar de afgestudeerden van de vakgroepen Neerlandistiek in Bologna, Padua en Triëst. Hiervoor werd contact opgenomen met het *Alumni Netwerk*, het netwerk van oud-studenten Nederlands uit het Middellandse Zeegebied. De afgestudeerden van de vakgroepen Nederlands in Napels en Rome werden op de hoogte gebracht van het onderzoeksproject via de sociale media kanalen en de officiële websites van deze twee universiteiten. Het is toch belangrijk om te benadrukken dat er geen precieze schatting is van het aantal afgestudeerden dat nu werkelijk actief is als vertaler of tolk.

Om de zichtbaarheid van het onderzoek verder te vergroten hebben we ook contact met *MediterraNed* (de stichting voor Neerlandistiek in het Middellandse Zeegebied) opgenomen, die een sociale media post met de link om de vragenlijst in te vullen op zijn Instagram en

---

Facebook pagina's heeft gedeeld. Vervolgens werden ook andere professionals via LinkedIn gezocht.

De vragenlijst werd in juli 2024 naar 198 respondenten via mail gestuurd. Toch is het echter niet bekend hoeveel mensen mogelijk in contact zijn gekomen met de vragenlijst via sociale media.

Qua inhoud dekken de vragen veel diverse gebieden zoals opleiding, werkervaring, tarieven en andere gegevens van de respondenten. Verder vroegen we naar de vertaaltools die ze gebruiken, de manier waarop ze omgaan met concurrentiedruk, hoe ze hun toekomst zien en uiteraard of ze er belang bij hebben om meer met collega's samen te werken en elkaar te ondersteunen, mede door lid te worden van het netwerk NVVT NEM.

Vanaf 16 juli 2024 tot 30 september 2024 kregen alle respondenten de kans om de vragenlijst online in te vullen. Eind september 2024 werden er in totaal 26 correcte ingevulde vragenlijsten ontvangen. Het behaalde succespercentage lag daarom op ongeveer 13%. Het lagere succespercentage zou misschien kunnen worden toegeschreven aan het feit dat sommige van de gecontacteerde afgestudeerden Nederlands niet noodzakelijk actief zijn als tolk of vertaler.

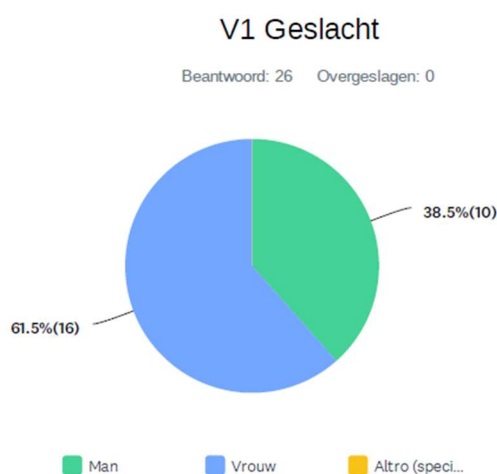
De resultaten zullen in het volgende gedeelte uitgebreid gepresenteerd worden. We hebben hiermee materiaal verzameld dat gebruikt zal worden bij de formulering van de competentieprofielen en bij het samenstellen van leerlijnen voor vertalers en tolken met Nederlands als werktaal die in- en buiten het Nederlandse taalgebied werkzaam zijn.

5. Waar zijn we achter gekomen

Resultaten van het veldonderzoek

Vraag 1 - Geslacht

De eerste vraag ging over het geslacht van de respondenten. Uit de vragenlijst blijkt dat 61,5% van de vertalers/tolken die met het Italiaans en het Nederlands werken, vrouw is. Mannen vertegenwoordigen 38,5% van het totaal aantal respondenten.

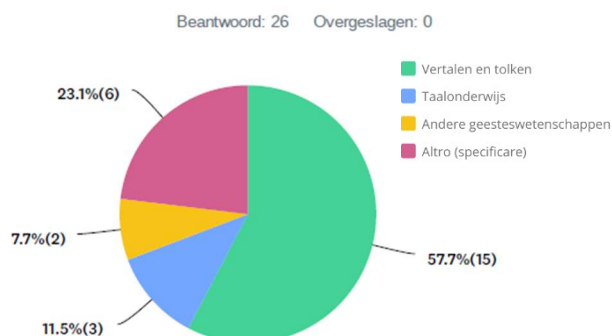
Vraag 2 - Wat is uw hoogste opleidingsniveau en bij welke instelling?

Dit was een open vraag. De respondenten vulden de namen in van de instellingen waar ze gestudeerd hebben. Bijna alle respondenten (25 van de 26) hebben deze vraag beantwoord en hebben minstens een universitair diploma. Daarvan specificerden 6 respondenten het niveau van hun diploma niet, 2 hebben een bachelordiploma, 11 een masterdiploma of een vergelijkbaar Italiaans diploma. 3 overige respondenten hebben een postgraduaat gevolgd en 3 andere hebben een PhD.

Vraag 3 - In welk vakgebied bent u afgestudeerd?

Deze vraag was vooral interessant om te begrijpen of de deelnemers vertalen en tolken hebben gestudeerd. De meeste respondenten (57,7%) hebben wel een universitair diploma in dit gebied. 11,5% heeft taalonderwijs aangekruist, 7,7% andere geesteswetenschappen. 23,1% (6 respondenten) heeft andere opties toegevoegd. Daarvan combineerden 2 respondenten het vertalen met andere vakgebieden: (1) taal en literatuur en (2) taalonderwijs en letterkunde. De andere deelnemers hebben een universitair diploma in de volgende gebieden: (1) Engelse taal- en letterkunde, (2) Nederlandse taal- en letterkunde, (3) taal- en letterkunde en (4) klassieke talen. 92,3% van de professionals heeft dus een opleiding gevolgd in het gebied van talen.

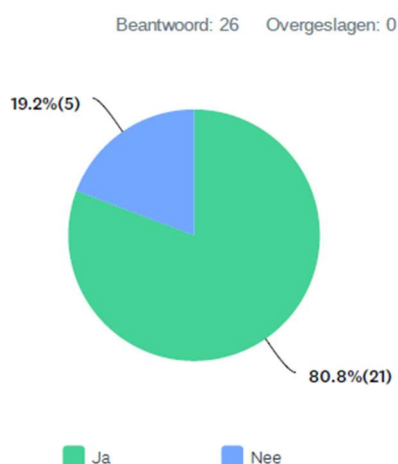
V3 In welk vakgebied bent u afgestudeerd?

Vraag 4 - Hebt u een opleiding als tolk of vertaler?

Vraag 4 ging na of de respondenten een vertaal- of tolkopleiding hebben gevolgd, al hoefde dat geen opleiding op universitair niveau te zijn. 80,8% van de respondenten, heeft een vertaal- of tolkopleiding gevolgd, en slechts 5 van de 26 respondenten (19,2%) gaven een negatief antwoord op deze vraag. De respondenten kregen de kans om het verder uit te leggen in de volgende vraag.

V4 Heeft u een opleiding als tolk of vertaler?

Vraag 5 - Als u de vorige vraag met ja hebt beantwoord, welke vertaalopleiding hebt u gevolgd? (Workshops, cursussen, universitaire studies, postdoctorale studies, enz.)

Bij deze vraag noemden 17 respondenten (65,4% van het totale aantal respondenten) een universitaire opleiding. Daarvan hebben 2 respondenten de universitaire studie gecombineerd met bijscholingscursussen. 2 andere respondenten (7,7%) gaven aan dat ze lessen hadden gevolgd bij *ITV Hogeschool voor tolken en vertalers*. Eén respondent heeft aan workshops deelgenomen en één andere heeft zowel een cursus juridisch vertalen als ook een cursus gerechtelijke tolk gevolgd.

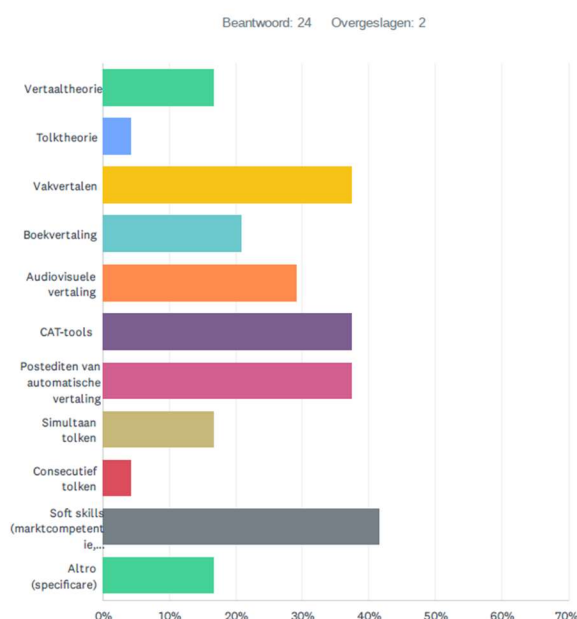
Vraag 6 - Als u zich niet meer met vertalen en tolken in combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans bezighoudt, geef dan aan waarom u gestopt bent, en hoeveel jaar u actief bent geweest.

Met vraag 6 wilden we te weten komen waarom sommige vertalers en tolken besloten hebben het vertalen/tolken in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans op te geven. We ontvingen 2 geldige antwoorden. Twee respondenten houden zich dus niet met bezig met vertalen of tolken in combinatie IT-NL/NL-IT voor uiteenlopende redenen. Voor één respondent was deze activiteit niet rendabel genoeg. De andere heeft nu momenteel een vaste baan als vertaalster, maar ze werkt alleen maar met het Duits.

Vraag 7 - Op welke gebieden zou u graag een betere opleiding en training zien voor uw praktijk? (meerdere antwoorden mogelijk)

Deze vraag was bedoeld om te achterhalen wat voor soort opleiding tolken en vertalers in het Nederlandse taalgebied missen of welke aspecten ze via een opleiding zouden willen verdiepen. We boden hun de mogelijkheden van vertaaltheorie, tolktheorie, vakvertalen, boekvertaling, audiovisuele vertaling, CAT-tools, postediting van automatische vertaling, simultaan tolken, consecutief tolken, soft skills (marktcompetentie, activiteitenbeheer, promotie). Respondenten konden ook hun eigen antwoord aangeven. In de onderstaande figuur is de verdeling van de opleidingsbehoeften voor vertalers/tolken te zien. Twee respondenten beantwoorden deze vraag niet, maar 92,3% van de respondenten vinkte minstens één antwoord aan, waaruit kan worden geconcludeerd dat vertalers en tolken nog steeds opleidingen willen volgen, wat op het belang van levenslang leren wijst. De meeste vertalers zien echter een behoefte aan aanvullende training in softskills (41,7%), vakvertalen, CAT-tools en post-editing van automatische vertaling, die allemaal door 37,5% van de respondenten werden geselecteerd.

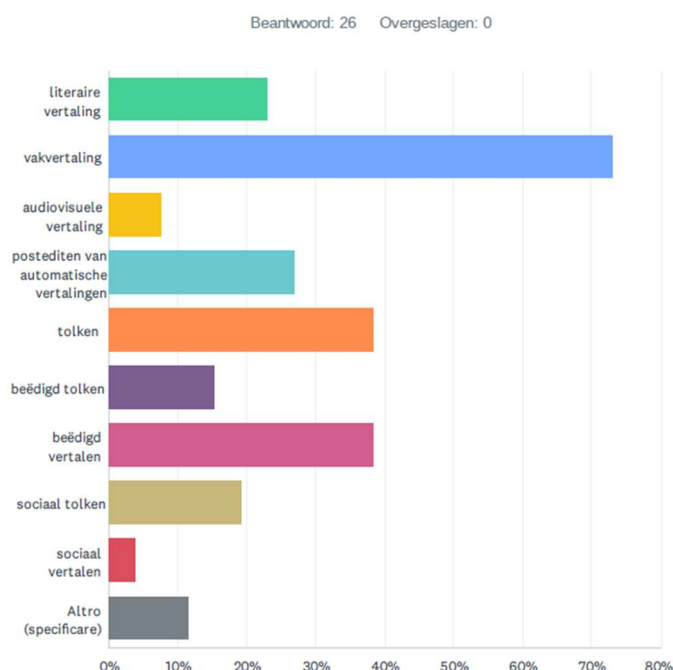
V7 Op welke gebieden zou u graag een betere opleiding en training zien voor uw praktijk? (meerdere antwoorden mogelijk)

Vraag 8 - Ik hou me bezig met: (meerkeuze)

Bij deze vraag kregen de deelnemers ook meer opties aangeboden en konden ze meer dan één antwoord aanvinken. De meeste respondenten houden zich bezig met vakvertaling (73,1%), tolken (38,5%) en beëdigd vertalen (38,5%). Daarna volgen post-editing van automatische vertalingen (26,9%) en literaire vertaling (23,1%). De meerderheid van de respondenten (69,2%) gaf een combinatie van verschillende opties aan. Slechts 30,8% (8 respondenten) heeft slechts een enkele optie aangekruist. Daarvan werken er 4 uitsluitend als literaire vertalers, 2 doen alleen vakvertalingen, één doet uitsluitend juridische vertalingen en de laatste uitsluitend product vertalingen [sic].

V8 Ik hou me bezig met (meerkeuze):

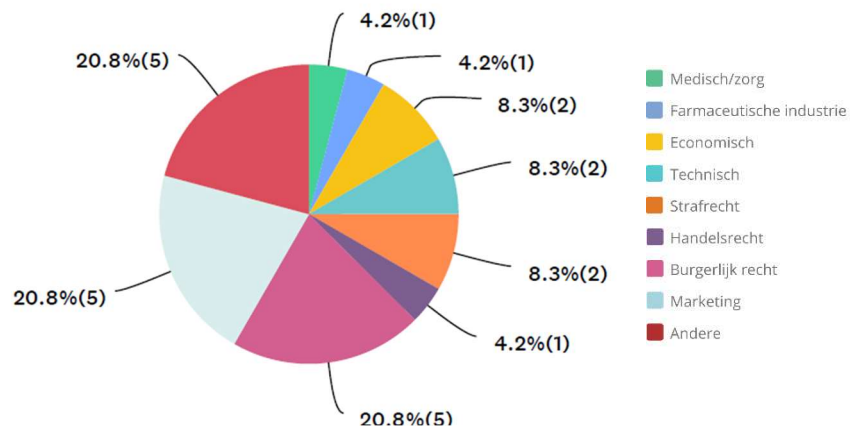

Vraag 9 - In welke domeinen vertaalt u de grootste omvang teksten?

Voor deze vraag gingen we ervan uit dat de vertalers/tolken niet uitsluitend met één soort tekst en domein te maken hebben. We waren echter geïnteresseerd in het gebied waar de grootste vraag naar vertalingen is. Marketing en burgerlijk recht staan op de eerste plaats met 20,8%. Daarna volgen economisch, handelsrecht en technisch, allemaal met 8,3%. De andere domeinen worden elk door één respondent gekozen en zijn uiteenlopend: medisch/zorg, farmaceutische industrie, handelsrecht, gereedschappen, literair en Europese instellingen. Twee respondenten hebben bij de optie "andere" meer dan één domein aangegeven: (1) marketing en medisch (2) technisch, juridisch, persoonlijke documenten, economisch. De meest voorkomende domeinen blijken dus heel divers te zijn.

V9 In welke domeinen vertaalt u de grootste omvang teksten?

Beantwoord: 24 Overgeslagen: 2

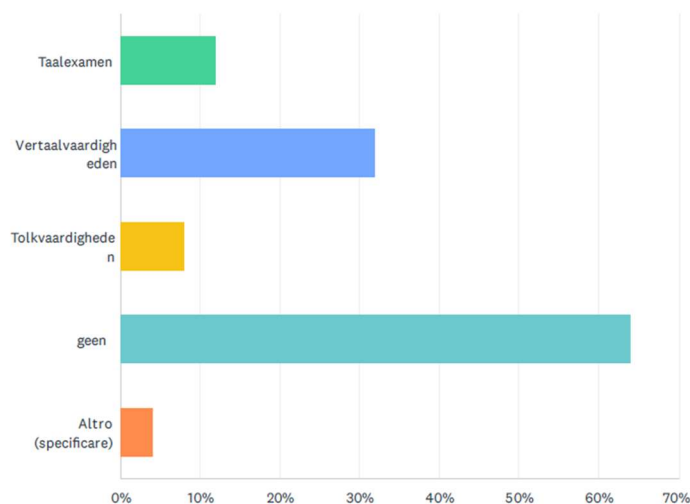

Vraag 10 - Heeft u een examen/test moeten afleggen om het vertalen en tolken in een bepaalde specialisatie/voor een bepaalde opdrachtgever of instelling te mogen uitoefenen? (meerkeuze)

16 respondenten (64%) gaven aan geen enkel examen te hebben moeten afleggen. De volgende drie meest frequente antwoorden houden nauw verband met vertaalvaardigheden en taalexamen (respectievelijk 32% en 12%). Het hoge percentage tolken en vertalers zonder examen is niet verrassend, aangezien de wetgeving in Italië geen toetsing van de bekwaamheid van vertalers en tolken vereist.

V10 Heeft u een examen/test moeten afleggen om het vertalen en tolken in een bepaalde specialisatie/voor een bepaalde opdrachtgever of instelling te mogen uitoefenen? (meerkeuze)

Beantwoord: 25 Overgeslagen: 1

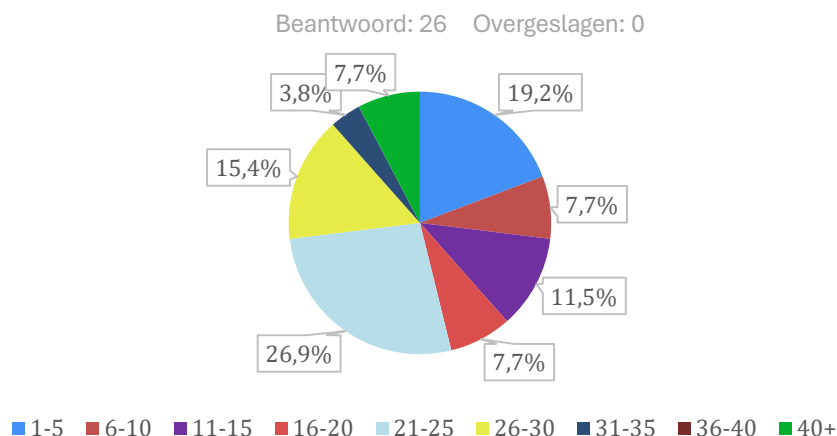
Vraag 11 - Wie heeft het examen/de toets opgemaakt en geëvalueerd?

Er waren in totaal tien antwoorden op deze vraag. Twee respondenten noemden een Directoraat-generaal van de Europese instellingen (respectievelijk DG SCIC en DG Vertaling). Twee andere vermeldden vertaalbureaus als examinatoren. Op basis hiervan kan worden verondersteld dat deze toets proefvertalingen waren om met een specifiek vertaalbureau samen te kunnen werken. Daarnaast zijn er nog twee respondenten die geëvalueerd werden door andere collega vertalers, misschien als deel van een test om tot een beroepsorganisatie toe te treden. Eén respondent heeft een toets afgelegd bij zowel ITV als KTV en één andere bij het Letterfonds.

Vraag 12 - Hoeveel jaar vertaalervaring hebt u?

Onze respondenten zijn vertalers van allerlei slag wat vertaalervaring betreft. Het minste aantal jaren ervaring is 2 jaar en één respondent gaf aan 47 jaar ervaring te hebben (waarvan 32 jaar uitsluiten als freelance). In de onderstaande figuur is de verdeling van de respondenten tussen verschillende groepen te zien, gebaseerd op aantal jaar ervaring. 53,8% van de deelnemers heeft meer dan 20 jaar ervaring in de sector. De grootste groep op basis van ervaring bestaat uit diegene met 21-25 jaar ervaring (26,9% van het totale aantal respondenten). Toch heeft 19,2% (5 professionals) minder dan 5 jaar ervaring. Deze respondenten, die recentelijk hun studies hebben afgerond, zijn dus kort na het afstuderen aan de slag gegaan als vertalers.

D12 Hoeveel jaar vertaalervaring hebt u?

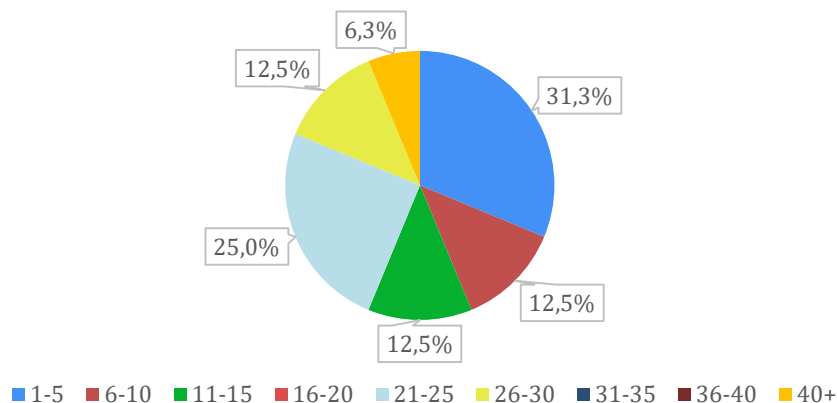
Vraag 13 - Hoeveel jaar tolkervaring hebt u?

Onze respondenten zijn ook wat hun tolkervaring betreft van zeer uiteenlopende aard. Slechts 16 respondenten hebben een antwoord op deze vraag gegeven. Zeven hebben de vraag overgeslagen en drie hebben geantwoord dat het niet van toepassing voor hen is. Het minst aantal jaren ervaring is 2 jaar, met één respondent die 42 jaar ervaring heeft. 31,3% (5 respondenten) heeft minder dan 5 jaar ervaring, 25% (4 respondenten) heeft van 21 tot 25 jaar ervaring. In het algemeen blijkt dat zowel pas afgestudeerden als meer ervaren tolken actief zijn in de tolkcombinatie NL-IT/IT-NL.

De respondenten die zowel als tolk als vertaler werken, zijn met deze beroepen niet op hetzelfde moment begonnen. 43,5% van deze professionals heeft meer ervaring als vertaler dan als tolk. In de meeste gevallen is het verschil tussen aantal jaren ervaring heel klein (een paar jaren). In andere, is er wel een groter verschil met betrekking tot de ervaring als tolk en als vertaler.

D13 Hoeveel jaar tolkervaring heeft u?

Beantwoord: 16 Overgeslagen: 7 N.v.t: 3

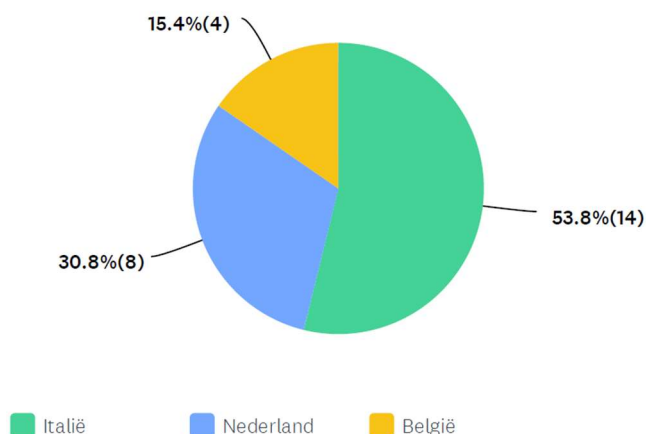

Vraag 14 - In welk land bent u gevestigd?

Op basis van deze vraag konden we een beter beeld krijgen van waar de meeste van onze respondenten gevestigd zijn. Dit is bijzonder relevant voor de latere vragen over bijvoorbeeld tarieven. De meerderheid van de respondenten (53,8%) is in Italië gevestigd, 30,8% in Nederland en 15,4% in België. Er moet hier wel aan toegevoegd worden dat de woonplaats niet altijd dezelfde is als de plaats waar de vertalers/tolken hun beroep uitoefenen.

V14 In welk land bent u gevestigd?

Beantwoord: 26 Overgeslagen: 0

Vraag 15 - Geef aan in welke regio/stad u gevestigd bent:

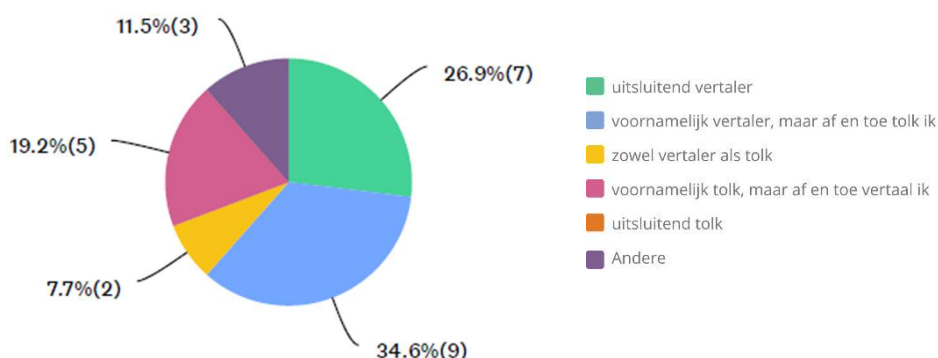
Vraag 15 specificeert de regio waar de vertalers/tolken werkzaam zijn. De professionals die in Italië gevestigd zijn wonen of werken vooral in de noordelijke regio's: 5 wonen in Lombardije, 3 in Friuli-Venezia Giulia en 3 andere in Veneto. Eén professional is actief in de autonome provincie van Bolzano. Slechts 2 van de 14 respondenten die in Italië actief zijn, wonen in Midden-Italië: één tolk/vertaler is actief in Rome en de andere woont en werkt in Ancona, in de Marken. Respondenten die in Nederland werkzaam zijn, zijn in de provincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Overijssel en Flevoland gevestigd. Professionals in België wonen in Brussel, in de provincie Antwerpen of Vlaams Brabant. Toch is het werk van een tolk of vertaler duidelijk niet aan één locatie gebonden, aangezien voor tolkopdrachten vaak moet worden gereisd en vertalingen vanop afstand of van thuis uit kunnen worden gemaakt.

Vraag 16 - Ik ben:

De meeste respondenten (65,3%) houden zich zowel met vertalen als met tolken bezig. Slechts voor 7,7% van deze respondenten is er toch een evenredige verdeling tussen de twee beroepen. Een grote groep (34,6%) vertaalt hoofdzakelijk en tolkt af en toe. 26,9% is uitsluitend vertaler en 19,2% werkt hoofdzakelijk als tolk en soms vertaalt. Geen enkele respondent werkt uitsluitend als tolk. Verder is er één respondent die vertaalt, maar ook een bijbaan heeft en één andere die nu als docent en bij de front desk werkt en niet meer actief is in de vertaal- of tolkwereld.

V16 Ik ben:

Beantwoord: 26 Overgeslagen: 0

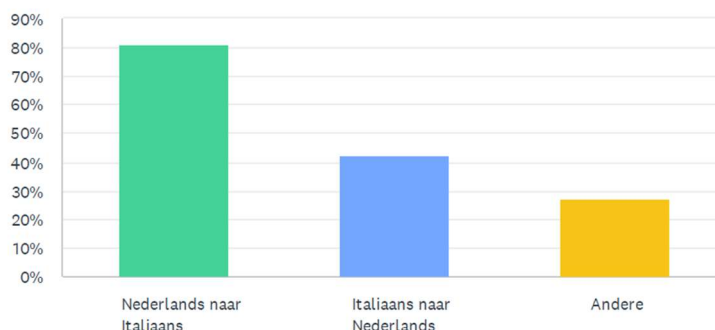

Vraag 17 - In welke talencombinatie vertaalt u? (meerkeuze)

Vraag 17 verdeelde de respondenten in taalcombinaties voor vertaling. We boden respondenten de keuze uit twee opties: NL-IT en IT-NL. De meeste respondenten hebben de combinatie Nederlands-Italiaans (80,8%) maar slechts 42,3% vertaalt in de combinatie Italiaans-Nederlands. Zeven respondenten hebben reeds bij deze vraag hun andere werktalen aangegeven, maar die zouden later bij vraag 19 worden besproken.

V17 In welke talencombinatie vertaalt u? (meerkeuze)

Beantwoord: 26 Overgeslagen: 0

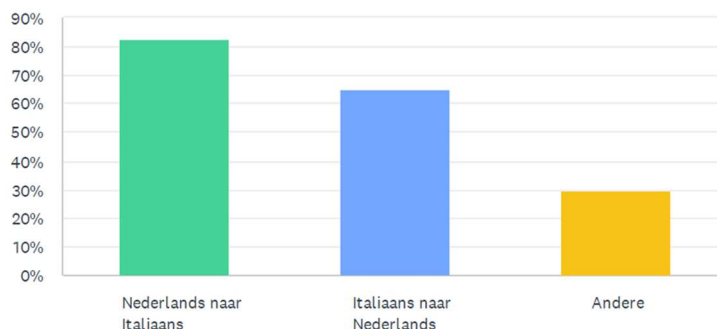

Vraag 18 - In welke talencombinatie tolkt u? (meerkeuze)

Vraag 18 is vergelijkbaar met vraag 17 en gaat over tolken. 82,4% tolkt van het Nederlands naar het Italiaans en 64,7% van het Italiaans naar het Nederlands. Alle 26 respondenten hebben vraag 17 over vertalen beantwoord, maar slechts 17 respondenten hebben vraag 18 beantwoord, omdat ze niet allemaal tolken. Ook hier waren er respondenten die bij deze vraag al hun andere werktalen hebben aangegeven (zie vraag 19).

V18 In welke talencombinatie tolkt u? (meerkeuze)

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 9

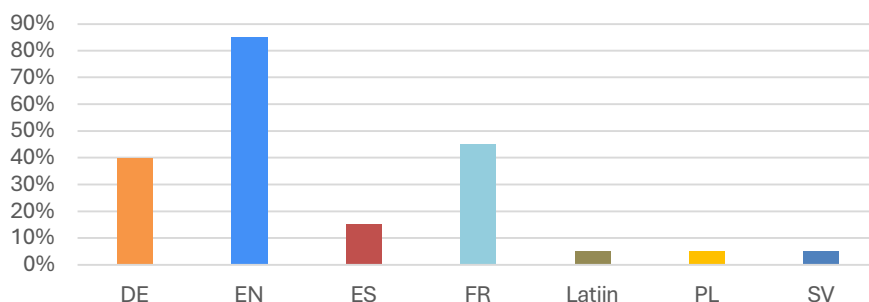
Vraag 19 - In welke andere werktalen vertaalt en/of tolkt u?

We waren ook geïnteresseerd in welke talen de respondenten werken naast de talencombinatie NL-IT/IT-NL. Sommige vertalers/tolken gaven de andere talencombinaties aan waarin ze actief zijn bij het beantwoorden van eerdere vragen. De algemene resultaten, die rekening houden met alle drie vragen, zijn hieronder te zien. Slechts 20 van de 26 deelnemers gaven aan in welke andere talen ze werken. Het kan dus worden aangenomen dat zes professionals in het onderzoek alleen in de combinatie NL-IT/IT-NL werken. Dit is echter slechts een hypothese die op geen enkele manier kan worden geverifieerd op basis van andere gegevens die via de vragenlijst zijn verzameld. Wat de andere talen betreft, komt Engels op de eerste plaats (85%) daarna het Frans (45%), het Duits (40%) en het Spaans (15%). Het

Pools, het Zweeds en het Latijn waren ook respectievelijk door één respondent aangegeven.

D19 In welke andere werktalen vertaalt en/of tolkt u?

Beantwoord: 20 Overgeslagen: 6

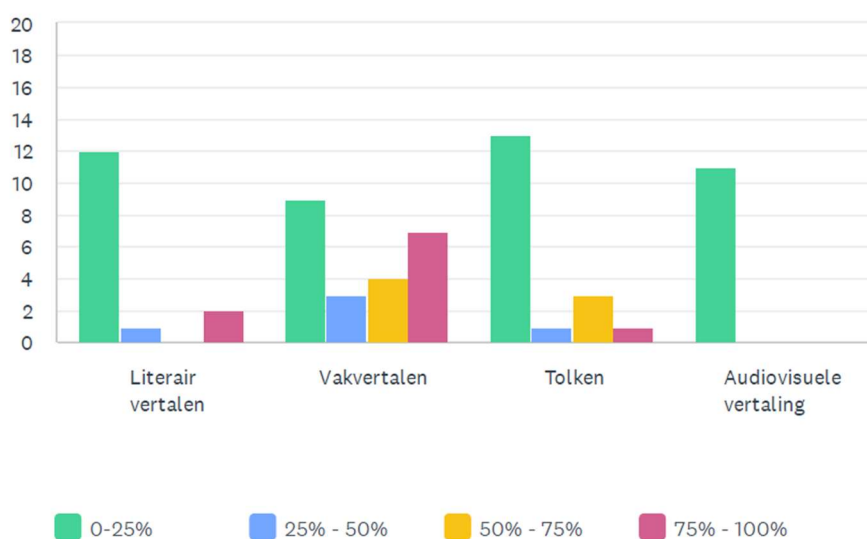

Vraag 20 - Welk percentage van uw totaal inkomen bestaat ongeveer uit inkomsten van onderstaande activiteiten (in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans)?

In vraag 20 wilden we uitzoeken welk percentage van het totaal inkomen van de respondenten uit literair vertalen, vakvertalen, tolken en audiovisuele vertaling in de combinatie NL-IT/IT-NL bestaat. Bij alle vier activiteiten konden ze 0-25%, 25-50%, 50-75% of 75-100% aankruisen. De grafiek toont welk percentage de respondenten voor de bepaalde soort activiteit aangekruist hebben.

V20 Welk percentage van uw totaal inkomen bestaat ongeveer uit inkomsten van onderstaande activiteiten (in combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans)?

Beantwoord: 26 Overgeslagen: 0

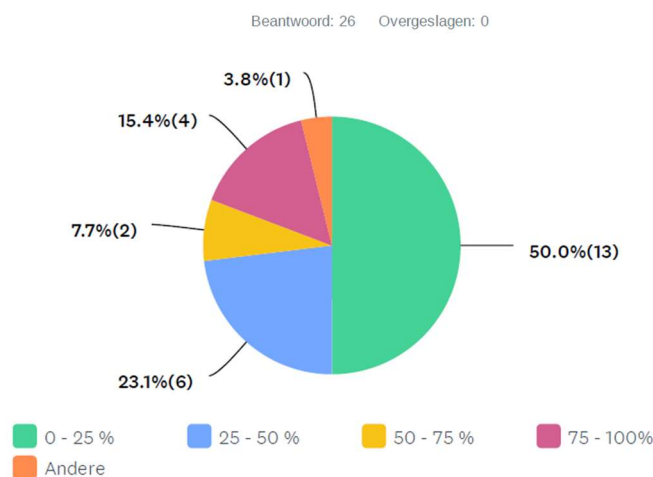

Vraag 21 - Ongeveer welk deel van uw totaal inkomen bestaat uit inkomsten van vertalen en tolken in de combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans?

In vraag 21 hebben we onderzocht welk deel van het totaal inkomen van de respondenten uit inkomsten van vertalen en tolken in de talencombinatie die het onderwerp van deze studie is bestaat. De grafiek laat zien dat voor 13 respondenten (50%) tolken en vertalen met de werktal Nederlands slechts 0-25% van hun totaal inkomen uitmaakt. 15,4% (4 respondenten) heeft daarentegen aangegeven deze bezigheden als primaire bron van inkomsten te hebben. 23,1% (6 personen) heeft geantwoord dat het 25-50% van hun totaal inkomen uitmaakt en voor 7,7% (2 personen) maakt vertalen en tolken in deze talencombinatie 50-75% van hun inkomsten uit. Als conclusie kan worden gezegd dat vertalen/tolken met de werktal Nederlands zelden een voltijdse baan is. Vaker combineren de respondenten dit met andere activiteiten of opdrachten in andere talencombinaties. Eén respondent heeft ook aangegeven dat het uitdagend is om een schatting daarvan te maken als je voor de Europese instellingen werkt.

V21 Ongeveer welk deel van uw totaal inkomen bestaat uit inkomsten van vertalen en tolken in de combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans?

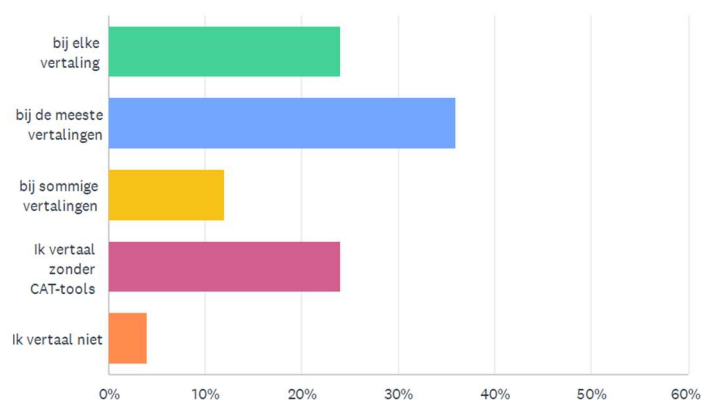

Vraag 22 - Ik gebruik CAT-tools

In deze vraag hebben we naar het gebruik van CAT-tools gevraagd: 24% (6 respondenten) van alle ondervraagden gebruikt er geen. 3 daarvan werken vooral als literair vertalers. Toch gebruikt de meerderheid van onze respondenten deze tools wel. 36% gebruikt CAT-tools bij de meeste vertalingen, 24% bij elke vertaling en 12% bij sommige vertalingen.

V22 Ik gebruik CAT-tools:

Beantwoord: 25 Overgeslagen: 1

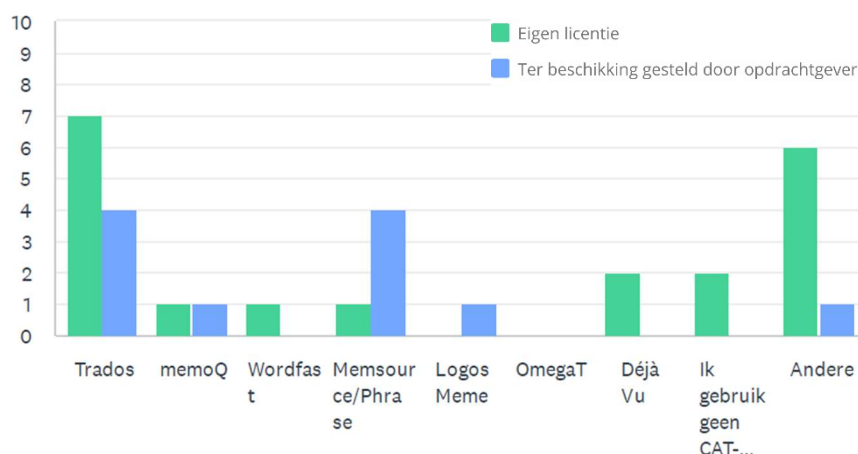

Vraag 23 - Ik gebruik meestal: (meerkeuze)

De antwoorden op vraag 23 laten zien welke CAT-tools het meest gebruikt worden: Trados (door 11 personen) en Memsourc /Phrase (5 personen). 7 respondenten hebben wel “andere” gekozen maar het was niet mogelijk om de soort CAT-tool aan te geven. Er kan worden verondersteld dat Trados vooral wordt gebruikt, omdat het de software is die ook in veel universitaire masteropleidingen in Italië wordt aangeboden. De andere CAT-tools zoals Wordfast, memoQ, Omega-T, Logos Meme en Déjà Vu spelen geen betekenisvolle rol in de resultaten van deze vraag. De respondenten konden aangeven of ze een eigen licentie hebben of CAT-tools ter beschikking werden gesteld door een opdrachtgever.

V23 Ik gebruik meestal (meerkeuze):

Beantwoord: 21 Overgeslagen: 5

Vraag 24 - Als u geen CAT-tools gebruikt, geef dan de reden aan.

In vraag 24 konden respondenten die geen CAT-tools gebruiken een reden daarvoor aangeven. We hebben slechts 4 geldige antwoorden gekregen:

- “Hoofdrede: als ik de te vertalen tekst niet 100% van A tot Z zelf behandel en vertaal en doordring, is voor mij de lol eraf. Mijn werk moet een uitdaging blijven.”
- “In eerste instantie uit angst om mijn vertaalvaardigheid te verliezen door te veel te vertrouwen op CAT tools”
- “Financieel niet de moeite waard voor hoe weinig ik vertaal”
- “Omvang van de vertalingen”

Voor 2 respondenten is het dus niet de moeite waard om in deze tools te investeren, omdat de prijs te hoog is voor hoe weinig ze ermee werken. Verrassend genoeg lijkt het aantal jaar ervaring van de respondenten hierbij geen rol te spelen. Bij degenen die geen CAT-tools gebruiken, behoren vertalers met minder dan tien jaar ervaring. 61,6% van de professionals met meer dan 20 jaar ervaring gaven aan dat ze bij elke of de meeste vertalingen CAT-tools gebruiken.

Vraag 25 - Hoe berekent u het vaakst het tarief voor vertaalopdrachten? (meerkeuze)

Deze vraag ging over hoe vertalers hun tarief berekenen. De meerderheid (64%) heeft geantwoord het tarief per bronwoord te berekenen. Deze prijsberekening blijkt redelijk onafhankelijk van het land te zijn en komt zowel in de Lage Landen als in Italië voor. De andere opties, die in onderstaande tabel te zien zijn, komen minder voor. 20% berekent het tarief per standaard pagina van de brontekst.

V25 Hoe berekent u het vaakst het tarief voor vertaalopdrachten? (meerkeuze)

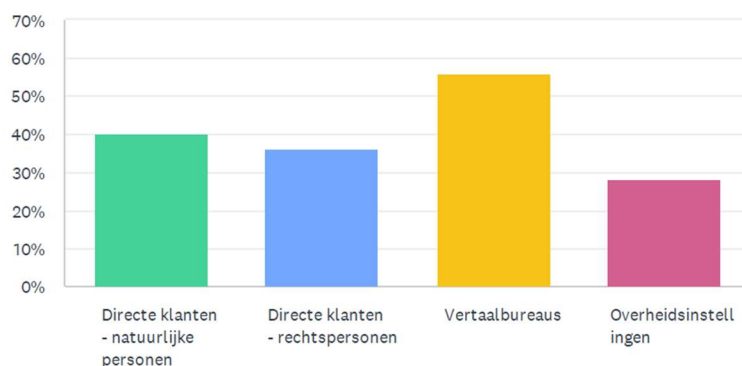

Vraag 26 - Werkt u overwegend voor

In vraag 26 wilden wij nagaan voor welk soort opdrachtgevers de ondervraagden werken. Vertaalbureaus (56%) waren de meest voorkomende optie. Daarna volgden overheidsinstellingen (28%), natuurlijke personen (40%) en rechtspersonen (36%) als opdrachtgevers.

V26 Werkt u overwegend voor

Beantwoord: 25 Overgeslagen: 1

Vraag 27 - Kunt u alstublieft vijf vertaalbureaus aanduiden die u het grootste omvang werk leveren?

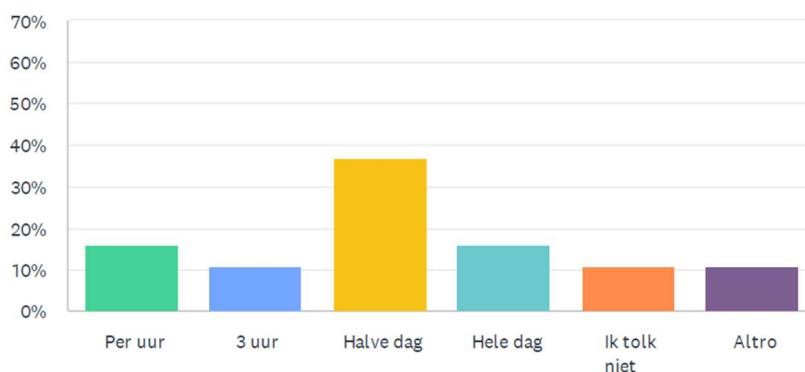
In vraag 27 hebben de respondenten kunnen aanduiden welke vertaalbureaus hun de grootste omvang werk aanleveren. Veel respondenten wilden dergelijke informatie niet verstrekken, omdat ze dat als iets voor de privésfeer of zelfs als inbreuk op de gegevensbescherming zien. Anderen hebben volgende vertaalbureaus genoemd: OneLiner, Translated, Star5, Tekom, Soho Language School, Lexicon, Aglatech14, Intertranslations, Presto, TranSarah, Blue Lines, Studio Forenix en Tolq.

Vraag 28 - Hoe berekent u het vaakst het minimale tarief voor het tolken?

De antwoorden op de vraag hoe tolken hun tarief berekenen, waren regioafhankelijk. In het algemeen heeft 36,8% van de respondenten aangegeven dat ze dat per halve dag berekenen en 15,8% per hele dagen. Deze soorten prijsberekeningen komen het meest voor tussen respondenten die in Italië werkzaam zijn. 15,8% berekent het tarief per uur. Dat zijn vooral tolken die in Nederland werken.

V28 Hoe berekent u het vaakst het minimale tarief voor het tolken?

Beantwoord: 19 Overgeslagen: 7

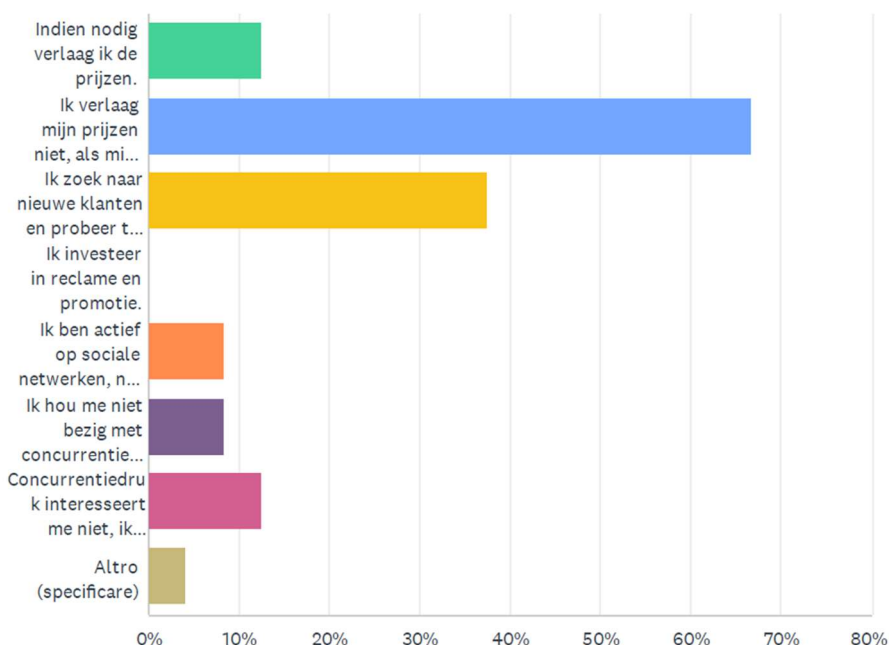

Vraag 29 - Hoe gaat u om met concurrentiedruk? (meerkeuze)

Vraag 29 ging over de manier waarop de vertalers en tolken met concurrentiedruk omgaan. De meerderheid laat zich door de concurrentiedruk helemaal niet beïnvloeden. 66,7% heeft aangegeven dat, als er geen passend bedrag wordt aangeboden, ze de opdracht niet aannemen. 20,8% houdt zich niet bezig met concurrentiedruk of dat interesseert hen niet. 37,5% geeft aan dat ze nieuwe klanten gaan zoeken, 12,5% verlaagt indien nodig de prijzen, 8,3% is actief op sociale media. Eén respondent gaf aan geen concurrentiedruk te hebben.

V29 Hoe gaat u om met concurrentiedruk? (meerkeuze)

Beantwoord: 24 Overgeslagen: 2

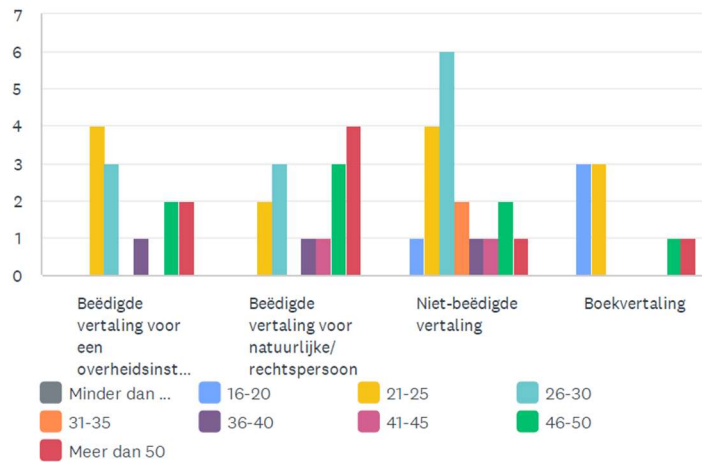

Vraag 30- Welk bedrag in euro per standaard pagina brengt u meestal in rekening bij het vertalen? (1 standaard pagina = 300 woorden)

In vraag 30 wordt aan de respondenten gevraagd om hun prijs per standaard pagina aan te geven. De grafiek laat zien welke bedragen ze aangekruist hebben. Omdat de tarieven sterk regio-afhankelijk zijn, worden de resultaten voor Italië en de Lage Landen apart besproken.

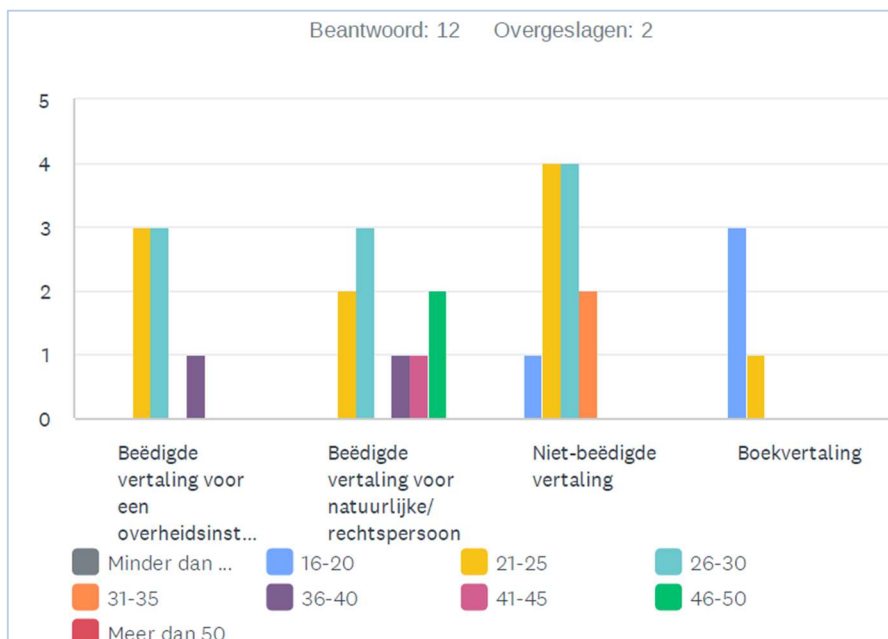
V30 Welk bedrag in euro per standaard pagina brengt u meestal in rekening bij het vertalen? (1 standaard pagina = 300 woorden)

Beantwoord: 21 Overgeslagen: 5

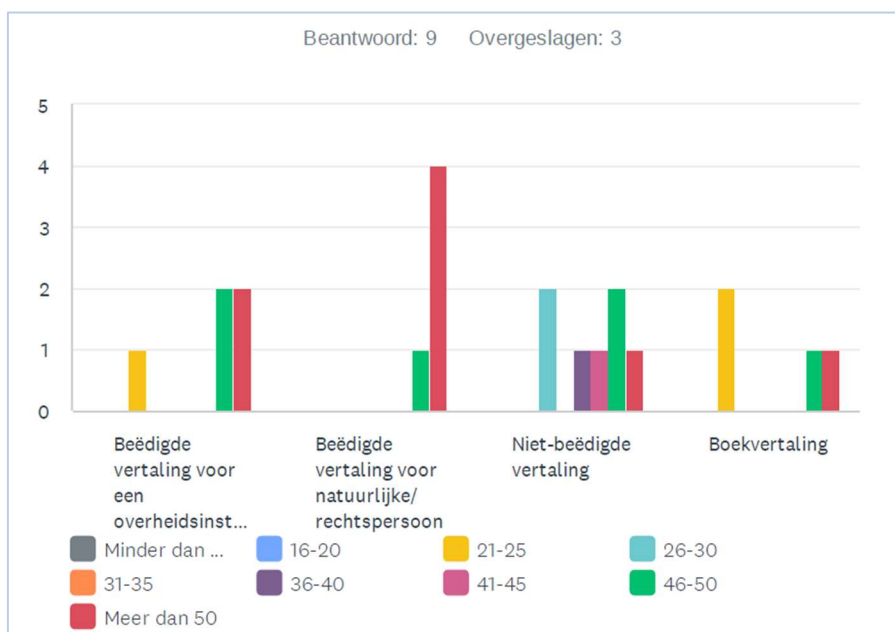
Italië

12 van de 14 respondenten die in Italië bevestigd zijn, hebben deze vraag beantwoord. Wat beëdigde vertalingen voor overheidsinstanties betreft, liggen de tarieven voornamelijk tussen 21 en 30 euro per standaard pagina. Slechts één deelnemer gaf een hoger tarief aan, tussen 36 en 40 euro. Er is een grotere variabiliteit met betrekking tot beëdigde vertalingen voor natuurlijke/rechtspersonen: 2 respondenten berekenen 21-25 euro, 3 respondenten 26-30 euro, één respondent 36-40 euro, één andere 41-45 en 2 respondenten 46-50 euro. Niet-beëdigde vertalingen blijken over het algemeen goedkoper dan beëdigde vertalingen te zijn. 11 respondenten houden zich bezig met dit soort vertalingen in Italië. 8 van hen (72,8%) berekenen tussen 21 en 30 euro per standaard pagina. Op het gebied van literaire vertalingen zijn de tarieven het laagst. 3 van de 4 respondenten berekenen tussen de 16 en 20 euro per pagina.

Lage Landen

Het prijsniveau in Nederland en België ziet er enigszins anders uit. Over het algemeen zijn de tarieven hoger dan in Italië. Bij beëdigde vertalingen voor overheidsinstanties berekenen 4 van de 5 respondenten meer dan 46 euro. Beëdigde vertalingen voor natuurlijke personen en rechtspersonen blijken over het algemeen hoger te liggen. Wat niet-beëdigde vertalingen betreft, zijn de tarieven meer variabel maar nog steeds hoger dan in Italië. Boekvertalingen blijken ook in de Lage Landen de minder winstgevende activiteit te zijn.

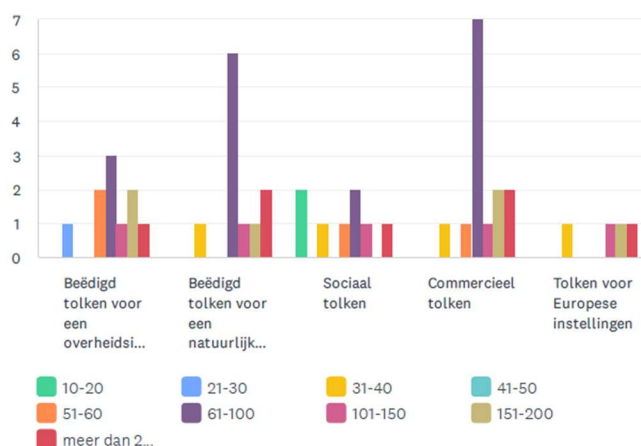

Vraag 31- Welk bedrag in euro brengt u meestal per uur in rekening voor het tolken? (Indien u een tarief voor een halve dag/hele dag hanteert, geef dan de omrekening per uur aan)

In vraag 31 wordt aan de tolken gevraagd om hun prijs per uur aan te geven. De grafiek laat zien welke bedragen ze aangekruist hebben. Zoals bij vraag 30, worden hier ook de resultaten van Italië en de resultaten van de Lage Landen apart besproken.

V31 Welk bedrag in euro brengt u meestal per uur in rekening voor het tolken? (indien u een tarief voor een halve dag/hele dag hanteert, geef dan de omrekening per uur aan)

Beantwoord: 15 Overgeslagen: 11

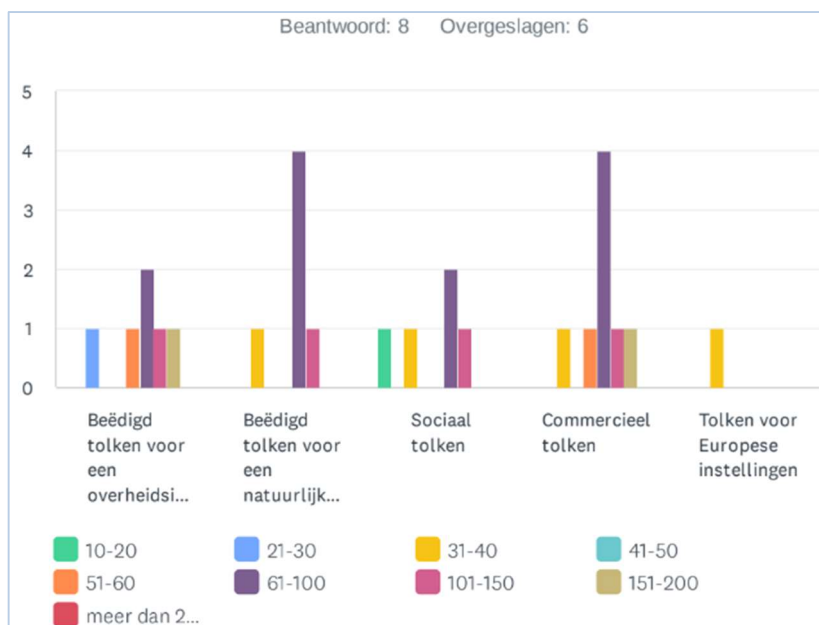

Italië

Op basis van de vorige vragen werd geschat dat 11 deelnemers actief waren als tolk in Italië. Daarvan beantwoordden er slechts 8 deze vraag.

Op het gebied van beëdigde tolken voor overheidsinstanties blijken de tarieven sterk uiteen te lopen. 5 respondenten berekenen een tarief dat hoger dan 50 euro is, met uitzondering van één respondent die een tarief van 21-30 euro hanteert.

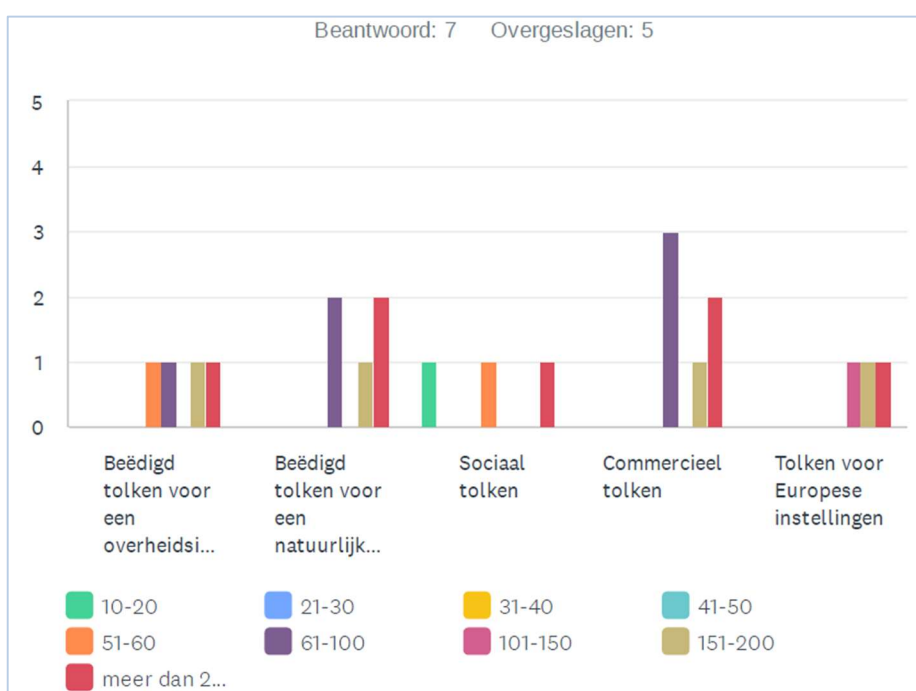
Wat beëdigde tolken voor een natuurlijke/rechtspersoon betreft, zijn de tarieven minder variabel: 4 van de 6 respondenten gaven aan dat hun uurtarief tussen 61 en 100 euro ligt. Sociaal tolken blijkt minder winstgevend te zijn dan de andere onderzochte tolkgebieden. Eén respondent rekent tussen de 10 en 20 euro per uur. Aan de andere kant van het spectrum rekenen 2 professionals 61-100 euro en één andere tolk 101-150 euro. Alle tolken die deze vraag beantwoordden, werken in het gebied van commercieel tolken. 50% (4 respondenten) hanteert een tarief tussen 61 en 100 euro per uur. Wat tolken voor de Europese instellingen betreft, hebben we slechts één antwoord gekregen voor een tarief tussen de 31 en de 40 euro.

Lage Landen

Slechts 7 respondenten beantwoordden deze vraag. Net als voor vertalingen liggen de tarieven voor tolken gemiddeld hoger dan in Italië. Voor beëdigd tolken voor overheidsinstanties koos elke respondent een ander tarief, hoewel ze allemaal hoger dan 50 euro per uur zijn. Voor beëdigde tolken voor natuurlijke en rechtspersonen berekenen 2 respondenten 61-100 euro en 2 anderen meer dan 200 euro. Eén berekent 151-200 euro. Sociaal tolken heeft de meest variabele tarieven, met twee uitschieters: het tarief van 10-20 euro en het tarief van meer dan 200 euro. Commercieel tolken is ook behoorlijk winstgevend: alle tarieven zijn hoger dan 61 euro per uur. Voor tolken bij Europese instellingen zijn de tarieven (van 3 respondenten in totaal) hoger dan 101 euro.

Vraag 32 - Hoeveel euro rekent u per minuut voor audiovisuele vertalingen?

Vraag 32 ging over het tarief voor audiovisuele vertalingen. Slechts 2 respondenten houden zich met dit soort werk bezig en ze berekenen respectievelijk een tarief van 2 euro en 9 euro per minuut. Het is moeilijk vast te stellen waarom er een groot verschil is tussen deze twee tarieven, aangezien beide respondenten in Italië werkzaam zijn, meer dan 20 jaar ervaring hebben en ook in dezelfde talencombinaties vertalen (IT-NL, NL-IT, EN-IT, ES-IT). De ene werkt echter voornamelijk als tolk, de andere voornamelijk als vertaler.

Vraag 33 - Hoeveel standaard pagina's tekst vertaalt u ongeveer per jaar in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans (exclusief literair vertalen)?

Het feit dat de meerderheid van de vertalers deze activiteit ook met andere activiteiten combineert, illustreert ook de antwoorden op vraag 33. Die gaat over het aantal

---

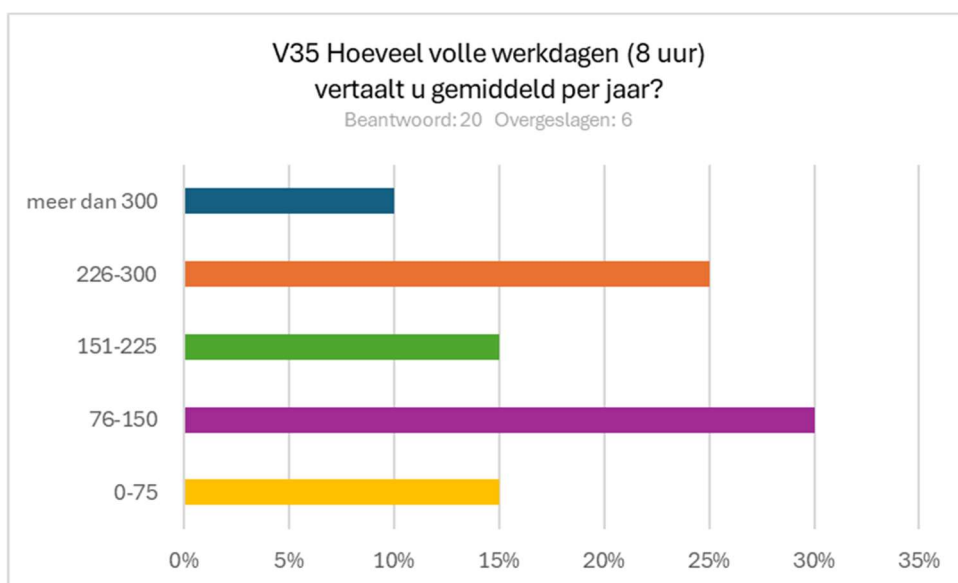
standaardpagina's in de combinatie NL-IT/IT-NL die de respondenten per jaar vertalen. 7 respondenten vertalen niet meer dan 100 pagina's per jaar, 3 vertalen tussen de 180 en de 500 pagina's per jaar. Voor slechts 2 respondenten blijkt het echt een voltijdse baan te zijn. Eén daarvan vertaalt meer dan duizend pagina's per jaar en de andere heeft gewoon aangegeven dat het "heel veel is, het zijn mijn enige inkomsten". Het is niet mogelijk om een exact gemiddeld aantal aan te geven, omdat slechts 15 respondenten deze vraag hebben beantwoord en onder hen zijn er ook mensen die niet precies weten hoeveel pagina's ze gewoonlijk vertalen. We hebben antwoorden als "geen idee" gekregen. Interessant was ook de opmerking van één respondent die heeft aangegeven: "Niet te zeggen, maar in de loop van de jaren steeds minder geworden, Tot 20 jaar geleden +/- 75% volume, tegenwoordig marginaal met ca. 10%". Van slechts 11 personen hebben we een bijna exact aantal gekregen, maar omdat de vertalers meestal geen exacte statistieken bijhouden is het moeilijk om in te schatten.

Vraag 34 - Hoeveel standaard pagina's (300 woorden) literaire tekst (voor uitgevers) vertaalt u gemiddeld per jaar in de combinatie Italiaans-Nederland/Nederlands/Italiaans?

In vraag 34 zijn we nagegaan hoeveel standaard pagina's literaire tekst de ondervraagden vertalen. Er werden 8 geldige antwoorden op deze vraag ontvangen. Over het algemeen blijkt dat literair vertalen zelden de belangrijkste werksector is van de respondenten. Slechts 3 respondenten hadden in vroegere antwoorden aangegeven dat ze alleen boeken vertalen (geen andere soort van teksten). Deze zijn ook de respondenten die het grootste aantal vertaalde pagina's per jaar hebben aangegeven: respectievelijk 700, 800 en tussen 1200 en 2000 pagina's per jaar. Van de andere respondenten vertalen er 2 minder dan 100 pagina's per jaar en 3 minder dan 300 pagina's.

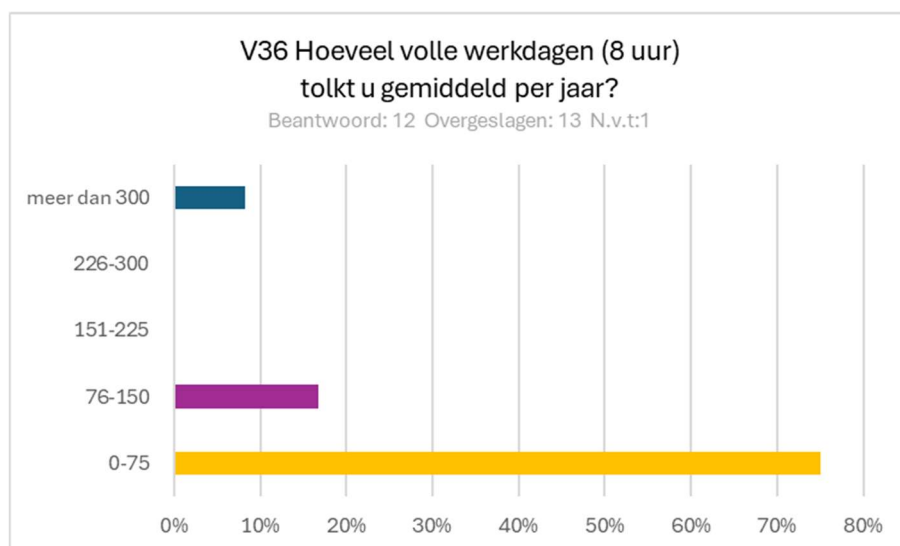
Vraag 35 - Hoeveel volle werkdagen (8 uur) vertaalt u gemiddeld per jaar?

Vraag 35 ging over het aantal volle werkdagen (8 uur) dat de ondervraagden per jaar vertalen. Op deze vraag hebben we in totaal 20 antwoorden ontvangen. De respondenten blijken het hele spectrum te vertegenwoordigen, van gelegenhedvertalers, via deeltijds vertalers tot voltijds vertalers. Het laagste aantal werkdagen was 10-20, het hoogste 345. Het jaar telt ongeveer 300 werkdagen, inclusief zaterdag, en ongeveer 250, exclusief zaterdag. 3 respondenten (15%) vertalen minder dan 75 dagen (ongeveer een kwart van het jaar), 6 respondenten (30%) vertalen tussen de 76 en 150 dagen, 3 respondenten (15%) werken met het Nederlands tussen de 151 en 225 dagen, 5 respondenten (25%) tussen 226 en 300 dagen. Er zijn ook twee vertalers die meer dan 300 werkdagen per jaar werken. Eén antwoord had een ongeldig aantal dagen.

Vraag 36 - Hoeveel volle werkdagen (8 uur) tolkt u gemiddeld per jaar?

Vraag 36 is een kopie van vraag 35, maar gaat over tolken en het aantal werkdagen (8 uur) dat de ondervraagden jaarlijks tolken. Op deze vraag hebben we in totaal 12 geldige antwoorden ontvangen. Het lijkt erop dat respondenten veel minder dagen als tolk werken dan als vertaler. Het laagste aantal werkdagen was 2, het hoogste 345. De grote meerderheid van degene die deze vraag hebben beantwoord (75%) werken voor minder dan 75 dagen als tolk. 2 respondenten (16,7%) tolken van 76 tot 150 dagen en slechts één voor meer dan 300 werkdagen per jaar.

Vraag 37 - Hoeveel minuten audiovisuele inhoud vertaalt u gemiddeld per jaar?

In vraag 37 werd gepeild naar hoeveel minuten audiovisuele inhoud men gemiddeld per jaar vertaalt. Voor de meeste respondenten was deze vraag niet van toepassing. Slechts 2 respondenten werken als audiovisuele vertalers en gaven concrete

---

antwoorden: 10 en 30 minuten per jaar. Het blijkt dus dat audiovisuele vertaling een zeer beperkte rol speelt in het professionele leven van deze twee ondervraagden.

Vraag 38 - Heeft u nog andere opmerkingen of commentaren (bijvoorbeeld over de positie van vertalers/tolken in de maatschappij, de toekomst van dit beroep, aanvullingen op het formulier)?

In vraag 38 hebben we de respondenten gevraagd of ze nog andere opmerkingen of commentaar hebben. Er waren niet veel respondenten die hun opmerkingen hebben opgeschreven. Toch weerspiegelen de weinige opmerkingen over de vertaal- en tolksector een scala aan zorgen en uitdagingen die professionals in dit vakgebied ondervinden, zoals de opkomst van machinevertaling en het groeiende belang van post-editing. Eén respondent wenst meer aandacht voor het beroep van vertaler en meer werkgelegenheden in het gebied van literaire vertaling. Ook was er sprake van een verslechtering van de positie van vertalers vanwege de groeiende invloed van grote vertaalbureaus die “vertalers in een soort rol Uber-chauffeur dwingen via klantspecifieke online platforms en tools met 24/7 beschikbaarheid [...] nul loyaliteit vanuit opdrachtgever”. Ook heel interessant is de opmerking van een pas afgestudeerde die al een paar jaar als freelancer in Italië werkt. Ze heeft het over de moeilijkheden die ze tot nu toe ondervond om toe te treden tot de markt van vertalen/tolken, ondanks het feit dat ze lid is van een beroepsvereniging. Tolken wordt ook beschreven als een “kring waar je niet kan ingaan”.

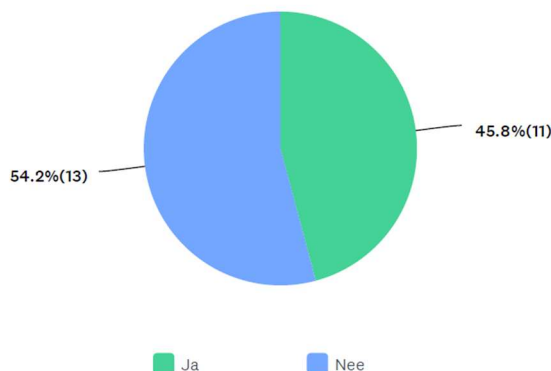
Twee ondervraagden gaven echter aan dat beëdigd vertalen een uitzondering blijkt te zijn en dat het een gebied is waar nog steeds veel vraag naar is.

Vraag 39 - Bent u geïnteresseerd om lid te worden van het Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM (NVVT NEM) dat tot doel heeft een beroepsprofiel en onderwijsnormen te ontwikkelen, evenementen voor voortdurende en levenslange opleiding te organiseren, persoonlijke ontmoetingen voor vertalers te organiseren, enz.?

In vraag 39 werd nagegaan of de respondenten lid willen worden van het Netwerk NVVT NEM. Zoals de grafiek laat zien, is slechts 45,8% van de respondenten geïnteresseerd in het Netwerk. Dit percentage is lager in vergelijking met het percentage van de pilootstudie. Een mogelijk oorzaak hiervoor zou kunnen zijn dat sommige respondenten maken deel uit van het Nederlands Italiaans Netwerk, dat tolken en vertalers verenigt met de talencombinatie NL-IT/NL-IT die in Italië werkzaam zijn.

V39 Bent u geïnteresseerd om lid te worden van het Netwerk vakvertalen en tolken NEM (NVVT NEM), dat tot doel heeft een beroepsprofiel en onderwijsnormen te ontwikkelen, evenementen voor voortdurende en levenslange opleiding te organiseren, persoonlijke ontmoetingen voor vertalers te organiseren, enz.?

Beantwoord: 24 Overgeslagen: 2

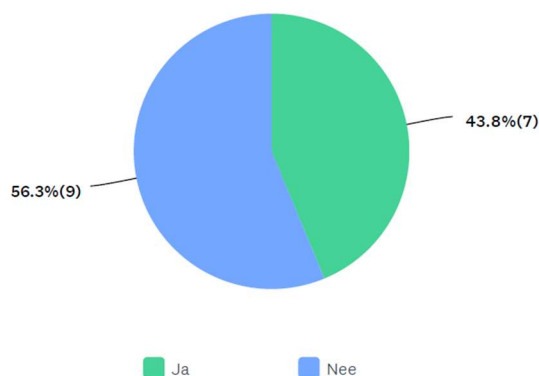

Vraag 40 - Zo ja, heeft u belangstelling voor een persoonlijk profiel op de website van de vereniging waarmee u uw activiteiten kunt promoten?

Slechts 7 respondenten hebben belangstelling om een persoonlijk profiel op de website van de vereniging te plaatsen om eigen activiteiten te kunnen promoten.

V40 Zo ja, heeft u belangstelling voor een persoonlijk profiel op de website van de vereniging waarmee u uw activiteiten kunt promoten?

Beantwoord: 16 Overgeslagen: 10

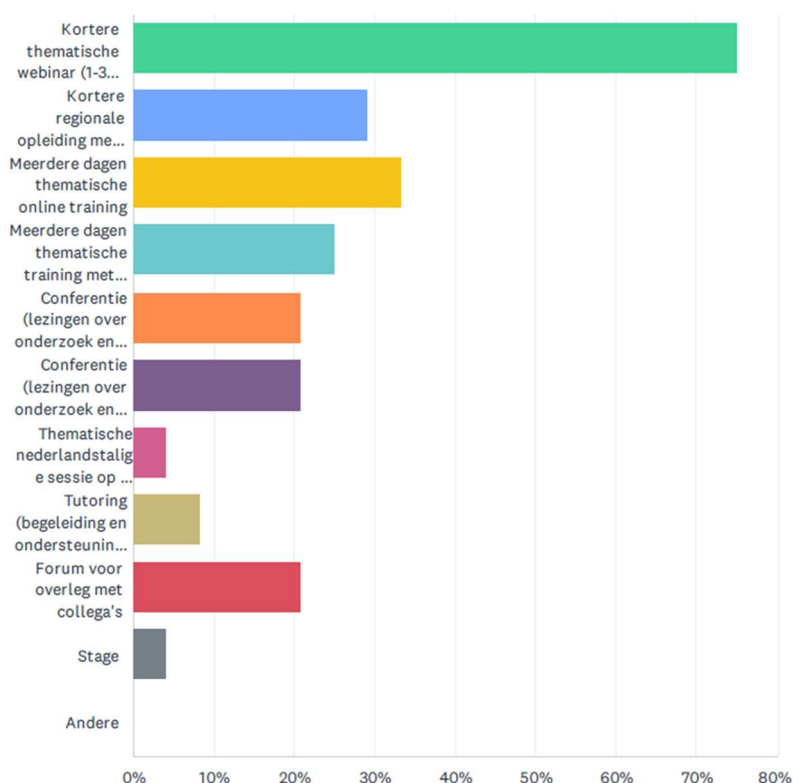
Vraag 41 - Aan welke vorm van bijscholing geeft u voorkeur?

In vraag 41 hebben we onderzocht aan welke vorm van bijscholing de ondervraagden voorkeur geven. De respondenten konden kiezen uit kortere thematische webinars, kortere regionale opleiding met fysieke deelname, meerdere dagen thematische online training of training met fysieke deelname, conferenties (online of met fysieke deelname), een Nederlandstalige sessie op een internationale translatologische conferentie, tutoring, stages of forumoverleg met collega's. De meeste respondenten geven de voorkeur aan kortere thematische webinars (75%). 33,3% van de

respondenten zou graag een thematische online training van meerdere dagen willen volgen. 29,2% kiest voor een kortere regionale opleiding met fysieke deelname, 25% voor meerdere dagen thematische training met fysieke deelname. De grafiek laat zien dat ook de andere vormen van training vrij hoog scoorden en dat er interesse is voor al deze diverse vormen van training, waarmee we ook zeker rekening zullen houden bij het organiseren van de toekomstige activiteiten van het Netwerk.

V41 Aan welke vorm van bijscholing geeft u voorkeur?

Beantwoord: 24 Overgeslagen: 2

Vraag 42 - We zouden het op prijs stellen als u bereid bent om uw e-mail op te geven zodat we met u persoonlijk contact kunnen opnemen in verband met de deelname aan het nieuw opgerichte Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM, informatie over nascholingen en verder onderzoek.

14 van de ondervraagden hebben ook hun e-mailadres opgegeven, zodat we met hen persoonlijk contact kunnen opnemen in verband met de deelname aan het nieuw opgerichte Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM en zodat ze informatie over nascholingen en verder onderzoek kunnen ontvangen.

---

6. Leer vertalers/tolken kennen

Profiel 1

Conferentietolk, vertaler en beëdigd tolk/vertaler

Alessandro Colagiovanni

Mijn achtergrond

Ik woon in Houten, in de buurt van Utrecht, maar ik werk verspreid over heel Nederland. Mijn werktalen zijn Italiaans, Nederlands, Engels, Frans, Spaans en ook wat Duits en Afrikaans. Nederlands is heel belangrijk geweest in mijn professionele carrière, want dankzij deze taal kreeg ik meteen een baan bij een bedrijf toen ik nog niet eens afgestudeerd was. Ik heb daar ongeveer twee jaar lang gewerkt bij een HR bedrijf en daarna begonnen aan de master conferentietolken. Met het Nederlands heb ik ook mijn eerste boek vertaald en veel werkgelegenheden als tolk gevonden, omdat het een nichetaal is en er niet al te veel professionals zijn die van en naar het Nederlands tolken. Ook bij het vertalen hielp het me enorm, in het begin van mijn loopbaan vertaalde ik voornamelijk tussen Nederlands en Italiaans en Nederlands en Frans. Ik werk nu al 10 jaar als vertaler en 8 jaar als tolk.

Mijn kwalificaties

Mijn universitaire opleiding begon in Triëst met een bachelor in Toegepaste Intertalige Communicatie met als talencombinatie Frans, Duits, Nederlands en Italiaanse gebarentaal. Daarna deed ik de master tolken bij UNINT met Frans en Duits, zowel actief als passief. Omdat Nederlands bij mijn master niet werd aangeboden als onderwijstaal, heb ik

---

Nederlands-Italiaanse vertaalworkshops aan de Universiteit La Sapienza gevolgd. Ondanks het feit dat ik geen Nederlands meer studeerde aan de universiteit, bleef ik deze taal oefenen en onderhouden. Na het behalen van mijn masterdiploma, heb ik verder ook een post-graduate in juridisch vertalen gevolgd, een online-cursus aan de universiteit van Glasgow over tolken voor migranten en migratie-ethiek, en veel cursussen in Nederland over straf-, migratie- en familierecht. Om in Nederland als conferentietolk te werken, is een universitair diploma in conferentietolken voldoende, maar voor beëdigd tolken zijn de voorwaarden wat strenger. Voor alle talen die niet je moedertaal zijn, moet je een officieel taalcertificaat voorleggen en examens over juridische onderwerpen afleggen.

Mijn klanten

Ik ben zowel vertaler als tolk en heb met uiteenlopende klanten gewerkt. In het begin van mijn vertaalcarrière werkte ik samen met vertaalbureaus en geleidelijk aan kreeg ik steeds meer directe klanten. Veel van de klanten met wie ik werk heb ik toevallig gevonden, via mond-tot-mondreclame.

Als tolk werk ik ook in veel verschillende sectoren. Ik ben conferentietolk voor Europol, Eurojust, Frontex en verschillende internationale overheidsorganisaties, maar ik werk ook in de privésector, zowel via vertaalbureaus als met directe klanten. Wat beëdigd tolken en vertalen betreft, werk ik met de politie, het Openbaar Ministerie, IND, notarissen enz.

Hoe promoot ik mijn werk? Dat hangt ook af van de sector. Wat beëdigd tolken betreft, krijg ik de opdrachten via een app, dus hoef ik niet actief op zoek te gaan naar opdrachten. In Nederland is er ook het register van beëdigd tolken/vertalers, wat erg handig is, omdat het zowel door bureaus als door directe klanten wordt gebruikt om tolken en vertalers te vinden. In het verleden gebruikte ik LinkedIn veel om werkgelegenheden te vinden, maar dat doe ik nu niet meer. Naar mijn mening is mond-tot-mondreclame tussen collega's echt essentieel om tolkopdrachten te vinden.

Netwerken

Beroepsverenigingen zijn fundamenteel om je zichtbaarheid op de markt te vergroten. Ik ben lid van ORTV, de Orde van Registertolken en -vertalers, en NGTV. Ik ben geen lid van een Italiaanse beroepsvereniging, maar voor tolken en vertalers die in Italië werken zijn ze nog essentiëler, omdat de marktnormen en tarieven erg laag zijn. Deze organisaties zetten zich in voor de belangen van hun leden, bijvoorbeeld met betrekking tot tarieven, maar bovenal bieden ze veel netwerkmogelijkheden. In Nederland hoef je geen test te doen om lid te worden van een beroepsvereniging, want je doet al een test om in het register te komen, terwijl er in Italië slechts een selectieproces is om tot de verenigingen toe te kunnen treden.

Competentieprofiel

Taalvaardigheden en tolk- en vertaalvaardigheden vind ik de belangrijkste competenties voor de uitvoering van dit beroep. Als ik het over taalvaardigheden heb, bedoel ik het vermogen om actief de taal te spreken en ook naar deze taal te kunnen tolken. De privé markt eist dat, want je tolkt nooit alleen maar passief (naar het Italiaans), behalve bij de

---

Europese instellingen in Brussel en Straatsburg. In Italië tolkt men veel meer naar de buitenlandse taal. Onder tolkvaardigheden versta ik het hebben van een goede tolktechniek en vooral weten hoe je op een expressieve manier en met de juiste toon moet tolken om de luisteraar te betrekken en nooit te vervelen. Een andere, zeer belangrijke eigenschap is dat je aardig en vriendelijk moet zijn tegen de klanten en de vertaalbureaus waarmee je werkt. Het is ook belangrijk dat de tolk goed bekend is met het onderwerp, zodat hij/zij zich kan oriënteren in geval van slechte geluidskwaliteit of begripsproblemen.

Nieuwe technologieën en kunstmatige intelligentie rukken op, maar we hoeven er niet bang voor te zijn. Naar mijn mening zal het nog minstens twintig jaar duren voordat AI de menselijke tolken vervangt. Deze tools zijn altijd afhankelijk van transcripties, die vervolgens worden vertaald. Om het systeem goed te laten werken, moeten deze transcripties perfect zijn en dat is nu nog niet het geval, omdat machines niet in staat zijn om intonatie, onafgemaakte zinnen etc. te herkennen en om met deze situaties om te gaan, mede vanwege de ethische aspecten die ermee gepaard gaan.

Toekomstperspectieven

Wat beëdigd tolken en vertalen betreft, zal machinevertaling professionals niet vervangen, omdat ze degene zijn die verantwoordelijk zijn voor wat vertaald wordt. Op zakelijk niveau staat er te veel op het spel om dat aan een machine over te laten. Als je in dit gebied tolkt, moet je passie overbrengen en AI is daar nog niet toe in staat. Wat literaire vertalingen betreft, zou geen enkele schrijver accepteren dat zijn/haar werk door een machine wordt vertaald, dus literaire vertalingen zullen wel overeind blijven. Alle nieuwe technologieën kunnen een hulpmiddel in de cabine zijn: een transcriptie en een eerste vertaling bij de hand te hebben kan ook vaak erg nuttig zijn. De impact zou echter groter kunnen zijn op andere gebieden, zoals vakvertalingen en informatieve vertalingen. Ik weet niet wat er zou kunnen gebeuren met betrekking tot marketing en lokalisatie.

Naar mijn mening is er geen reden om pessimistisch te kijken naar de toekomst. Je moet je gewoon aanpassen aan de behoeften van de markt. In de tolkwereld moet je zowel actief als passief tolken en soms ook tussen twee vreemde talen. In Italië heb je talen als Engels en Duits nodig en je moet weten hoe je die actief kan gebruiken, anders vind je geen opdrachten. Talen die in Italië niet zo nuttig zijn, zoals Frans en Spaans, waarmee de Italiaanse markt reeds verzadigd is, kunnen wel heel handig zijn in Nederland. Als je deze realiteit onder ogen ziet en op basis daarvan handelt (bijvoorbeeld door een taal aan je talencombinatie toe te voegen waar veel vraag naar is), hoef je niet pessimistisch te zijn.

De veelzijdigheid van onderwerpen en het feit dat ik mijn passie voor talen kan koesteren, vind ik het leukst aan mijn beroep. Een grote persoonlijke uitdaging als freelancer is zeker nee leren zeggen, want je hebt altijd het gevoel dat je overal “ja” op moet zeggen uit angst om geen andere opdrachten meer te krijgen. Wat ook moeilijk is, is om in het achterhoofd te houden dat je als tolk slechts een middel bent, je hoeft niet in de schijnwerpers te staan. Of ik opnieuw hetzelfde beroep zou kiezen? Vandaag zeg ik ja, ook al verander ik daarover vaak van gedachten. Ik ben blij dat ik dit heb gedaan, ook al kreeg ik tijdens mijn opleiding vaak te horen dat dit beroep niet zou blijven bestaan. Gelukkig heb ik daar niet naar geluisterd.

Aan de toekomstige collega's

Ik wens toekomstige vertalers en tolken toe dat ze hun enthousiasme en passie nooit verliezen en dat ze hun carrière niet laten bepalen door eventuele kritiek. Ik raad hen aan om hun talen te versterken, boeken te lezen en goed te luisteren naar alles wat ze kunnen in deze talen. Als je je taal- en tolkvaardigheden combineert met een snufje sympathie, professionalisme, punctualiteit en ook een beetje waanzin, dan zul je dit werk aankunnen. Het kan wat geduld kosten, maar het zal je lukken.

Profiel 2

Conferentietolk en vakvertaler

Federico Tognocchi

Mijn achtergrond

Mijn werk als vertaler en tolk is in 2021 begonnen. Ik woon en werk in Vlaanderen en mijn werktalen zijn Engels, Duits, Nederlands en Frans. Ik heb Nederlands aan de universiteit in Italië gestudeerd en ik begon meteen met deze taal te werken toen ik hierheen verhuisde. Ik werk met het Nederlands vooral bij vertalingen, terwijl tot nu toe voor het tolken het Nederlands een minder relevante rol heeft gespeeld.

Mijn kwalificaties

Ik studeerde bij de SSLMIT van Triëst af, één van de Italiaanse tolkenscholen. Ik heb een bachelordiploma behaald in Toegepaste Intertalige Communicatie en een masterdiploma in Conferentietolken. Er is mij nooit gevraagd om certificaten te behalen of specifieke examens af te leggen na de universiteit om te kunnen werken met bepaalde klanten of in bepaalde sectoren.

Mijn klanten

Wat vertalingen betreft, is mijn belangrijkste klant een bedrijf, waarvoor ik vooral handleidingen vertaal, dus voornamelijk technische teksten. Wat tolkopdrachten betreft, werk ik vaak bij de Europese Ondernemingsraden, die werkgevers en werknemers van heel Europa samenbrengen om supranationale vraagstukken in het bedrijfsleven te bespreken. Ik tolk ook voor een aantal instellingen, vooral met betrekking tot justitiële samenwerking tussen de EU-landen, en werk samen met een aantal vertaalbureaus. Op dit moment

---

promoot ik mijn werk niet op een actieve manier, het enige wat ik doe is netwerken, om in contact te blijven met collega's tolken in België.

Netwerken

Netwerken en beroepsverenigingen zijn, naar mijn mening, heel belangrijk om de zichtbaarheid van een tolk/vertaler op de markt te vergroten. Momenteel ben ik nog geen volwaardig lid van een beroepsorganisatie maar ik ben stagiair bij Assointerpreti en ben geselecteerd voor het toelatingsproces bij een andere internationale organisatie. Vanaf het begin vond ik het uitdagend om tot deze markt toe te treden als je geen collega's kent die er al werkten. Daarom probeer ik, zodra ik de kans krijg, netwerk mogelijkheden met collega's te creëren. Ik ben blij dat ik deel uitmaak van een beroepsvereniging en ik heb er een heel positieve mening over. Als lid van een organisatie krijg je meer werkkansen maar het is ook heel belangrijk om iemand te hebben met wie je informatie en meningen kunt uitwisselen.

Competentieprofiel

Marktcompetenties en boekhouding vind ik de belangrijkste vaardigheden voor de uitvoering van dit beroep. Toen ik afstudeerde, wist ik niet hoe ik potentiële klanten kon werven, hoe ik belastingen en tarieven moest beheren, wat nodig is om een offerte op te maken, etc. Ik had als pas afgestudeerde geen praktische tips gekregen om de eerste stappen op deze arbeidsmarkt te zetten. Dat zijn technische en praktische aspecten waarmee jonge tolken/vertalers moeite mee kunnen hebben. In verband met nieuwe technologieën en AI, zie ik bij collega's een grote angst voor de toekomst. Volgens mij hoeven we niet bang te zijn want deze tools zullen een ondersteunende rol vervullen en het leven voor ons allemaal veel gemakkelijker maken.

Toekomstperspectieven

Wat de toekomstige perspectieven betreft, zou ik een onderscheid willen maken tussen twee markten. Voor de particuliere markt, heb ik een negatieve kijk op de toekomst. Er zijn nu al weining mogelijkheden, het is heel moeilijk is om deze markt te betreden en in plaats van het inschakelen van tolken en vertalers wordt in veel contexten vaak geopteerd voor Engels als lingua franca. Voor de Europese instellingen daarentegen, denk ik dat de situatie rooskleuriger is en dat deze instellingen hun reputatie en standaarden in de toekomst zullen hooghouden.

De mogelijkheid om nieuwe collega's en mensen te ontmoeten, het creëren van automatiseren als ik meerdere keren voor dezelfde klant of opdracht werk, en de persoonlijke voldoening die ik voel als ik weet dat ik goed heb gewerkt zijn de dingen die ik het leukst vind aan dit beroep. Het is ook fijn als klanten en collega's erkennen dat je het goed hebt gedaan en het geeft me veel voldoening, wanneer ik tijdens een opdracht iets tegenkom dat ik tijdens de voorbereiding had ontdekt. Wat ik het minst leuk vind is hoe moeilijk de eerste stappen op deze markt zijn voor jongere tolken. Als ik opnieuw zou mogen kiezen, zou ik dan weer hetzelfde beroep zou kiezen? Ja, de passie die ik heb is te groot om iets anders te doen.

Aan de toekomstige collega's

Ik wens de nieuwe tolken toe dat ze zich openstellen voor nieuwe gebieden en zich jammer genoeg moeten voorbereiden op het idee dat het moeilijk zal zijn om tolk te worden. Het is goed mogelijk dat ze iets anders moeten gaan doen, omdat het aantal afgestudeerde in conferentietolken gigantisch is en omdat de markt reeds verzadigd is. Ik zou hen aanraden om de grote Europese talen te versterken, vooral Engels, Frans, Spaans en Duits. Er is veel vraag naar deze talen, maar er is ook veel concurrentie, dus je moet je onderscheiden. Ik zou hen ook aanraden om naar grotere steden te verhuizen, zoals Milaan of Rome in Italië of Brussel in België, omdat daar meer werkgelegenheden zijn en om lid van beroepsverenigingen te worden.

Profiel 3

Conferentietolk, vertaler en docent Italiaans

Giovanni Bevilacqua

Mijn achtergrond

Ik werk in België en in Duitsland met Italiaans (mijn moedertaal), Duits, Nederlands en Frans als werktalen. Ik had nooit gedacht dat het Nederlands me zo veel werkgelegenheden zou bieden. Ik had deze taal gestudeerd tijdens mijn bacheloropleiding in Napels en daarna had ik andere talen gestudeerd tijdens mijn master in Conferentietolken. Maar het was het Nederlands dat me in staat stelde om een baan te krijgen als docent Italiaans in Brussel, aan de KU Leuven. Ook wat het tolken betreft, bood het Nederlands me veel kansen. Ik begon rond 1995 als tolk te werken, vlak voor ik afstudeerde.

Mijn kwalificaties

Ik heb eerst taal- en letterkunde gestudeerd aan de Universiteit van Napels L'Orientale, met Nederlands en Duits in mijn talencombinatie. Het was een opleiding van vier jaar. Daarna ging ik naar de tolkenopleiding in Forlì, waar geen Nederlands werd aangeboden, dus studeerde ik Frans en Duits, wat mijn B-taal is en die ik altijd ben blijven studeren. Ik ontdekte de KU Leuven aan de hand van een Erasmusuitwisseling en kreeg een positie als docent aangeboden, omdat de collega die op dat moment aangesteld was als docent Italiaans voor de Europese instellingen ging werken en ze bijgevolg een nieuwe docent zochten die ook ervaring had als tolk. Ik had voordien al tolkervaring opgedaan in Duitsland. Voor mijn werk als tolk heb ik nooit bijkomende examens hoeven afleggen en er werd ook nooit gevraagd naar bepaalde certificaten maar tijdens mijn studie had ik al een aantal taalexamens afgelegd. Ik deed dit voor Duits, met Kleneis Deutsches Sprachdiplom (C2) en met Nederlands, toen ik in Napels studeerde. Dankzij mijn professor Nederlands behaalde

---

ik het hoogste van drie niveaus Nederlands, destijds “Uitgebreide Kennis” genoemd, dat werd gecertificeerd door de Nederlandse Taalunie. Die certificaten kwamen goed van pas, want jaren later moest ik, een examen Nederlands afleggen bij de Vlaamse Gemeenschap, dat nodig was om aan een Vlaamse universiteit als docent te werken.

Mijn klanten

Ongeveer 80% van mijn klanten zijn directe klanten, ik werk veel via mond-tot-mondreclame en samenwerking tussen collega's. Ik werk zelden met vertaalbureaus. Ik begon mijn werk als tolk in Duitsland, waar ik meteen lid werd van beroepsverenigingen en zo ontmoette ik andere collega's die Italiaans in hun taalcombinatie hadden. Ik kwam echt op het juiste moment op de juiste plaats terecht, want in de regio van Keulen was ik de enige moedertaalspreker Italiaans en er was een Duitse collega met meer ervaring dan ik die me de eerste opdrachten gaf.

Tot een paar jaar geleden promoveerde ik mijn werk actief. Ik had bijvoorbeeld een website, waar ik veel in investeerde. Ik was destijds één van de eersten die een website maakte om mijn werk te promoten, zowel in het Duits als in het Italiaans. Voordat er websites waren, maakte ik ook veel gebruik van de telefoongids Deutsche Telekom om mijn werk te promoten. Het was erg handig om jezelf bekend te maken, vooral onder Italianen die naar Duitsland waren verhuisd.

Netwerken

Naar mijn mening zijn beroepsverenigingen cruciaal. Tot op heden ben ik lid van twee Duitse verenigingen: de BDÜ (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer), voor zowel vertalers als tolken, en de VKD (Verband der Konferenzdolmetscher im BDÜ), die specifiek voor conferentietolken is. Lid worden van deze organisaties was de eerste stap die ik nam als jonge tolk en ik raad het mijn studenten ook aan. Deel uitmaken van een vereniging biedt garanties aan klanten, omdat je aan bepaalde voorwaarden moet voldoen om lid te worden. In mijn geval moest ik bijvoorbeeld bewijzen dat ik al meer dan 200 dagen als tolk had gewerkt. Daarnaast proberen de verenigingen de tarieven hoog te houden en de markt te reguleren door ervoor te zorgen dat alleen professionals met een tolkdiploma toegang hebben tot deze beroepsverenigingen. Dat is vooral belangrijk voor onbeschermd beroepen zoals tolken. Het is ook een goede investering voor de eigen zichtbaarheid, omdat klanten die op zoek zijn naar een tolk eerst op de website van de vereniging zoeken.

Competentieprofiel

Flexibiliteit, d.w.z. het vermogen om zich aan te passen aan veel verschillende contexten en ook aan onvoorziene gebeurtenissen, nederigheid en nieuwsgierigheid vind ik de belangrijkste competenties voor de uitvoering van het beroep van een tolk. Je moet nederig zijn, want in elke vergadering leer je iets meer van de spreker of van een betere en meer ervaren collega. Je moet ook altijd op de hoogte blijven van nieuwe terminologie en de actualiteit.

Welke rol speelt taaltechnologie in mijn baan? Naast tolken doe ik soms ook vertalingen en ik merk dat CAT-tools en AI-programma's al op een heel hoog niveau staan, zelfs voor

---

zeldzamere talen zoals het Nederlands. Natuurlijk blijft post-editing belangrijk om eventuele fouten te corrigeren, maar deze technologieën verhogen onze productiviteit. Ik kan nu 50 tot 60 pagina's per dag vertalen en dat zou vroeger ondenkbaar zijn geweest. Wat het tolken betreft, maken deze nieuwe technologieën me een beetje bang. Het gebeurt namelijk steeds vaker dat tolken, bijvoorbeeld bij instellingen, de toespraak van een spreker voor de vergadering ontvangen en deze onmiddellijk vertalen met deze nieuwe tools. Vervolgens lezen tolken alleen de vertaling uit, zonder echt te tolken. Toch zou een tolk altijd waakzaam moeten blijven: de tekst moet enkel als ondersteuning dienen. Anders, als we gewoon iets lezen dat een machine heeft vertaald, is ons werk voorbij.

Toekomstperspectieven

Wat betreft nieuwe technologieën, is het moeilijk te voorspellen hoe de toekomst eruit zal zien. Naar mijn mening zal tolken in het bedrijfsleven een belangrijke rol blijven spelen. Tijdens onderhandelingen tussen bedrijven is menselijk contact erg belangrijk en bedrijven die hebben besloten om over te stappen op online vergaderingen functioneren niet meer zo goed. Vroeger waren er veel vergadermomenten buiten de klassieke setting van een vergadering, denk aan een diner bijvoorbeeld, waar veel belangrijke dingen werden besproken die mensen tijdens officiële vergadermomenten niet durfden of wilden bespreken. Juist daarom zijn er veel andere bedrijven die zelfs na COVID zijn teruggegaan naar het organiseren van on site evenementen. In grote instellingen en voor officiële toespraken is het misschien mogelijk dat we volledig vervangen worden door machines, maar in de handelwereld niet. In de toekomst zullen tolken zich moeten specialiseren in nieuwe soorten talen en technieken zoals ondertiteling of eenvoudige taal, die al nu meer en meer worden gebruikt.

Wat ik het leukst vind aan mijn werk is de verscheidenheid aan onderwerpen en gebieden, de adrenaline die ik voel als ik voor een nieuwe klant tolk en het feit dat communicatie precies dankzij ons, de tolken, tot stand komt. Wat ik verder erg leuk vind, is dat we met onze moedertaal kunnen spelen en die voortdurend kunnen verbeteren. Dankzij mijn werk heb ik door heel Europa gereisd, vele verschillende mensen leren kennen, unieke gerechten geproefd en het is fijn om te kunnen zeggen: 'Ik was erbij'. Ik ben zo gepassioneerd over dit werk. Anderen zien het als stress, maar voor mij niet, het is een positieve adrenalinestoot. Ik heb dit beroep gekozen, het is en was mijn passie, dus ik ben blij dat ik het kan doen en dat ik ook les aan de universiteit kan geven, want daar hou ik ook van, dus ik ben tevreden met mijn carrière.

Aan de toekomstige collega's

Ik zou de nieuwe generatie vertalers en tolken aanraden om nederig te zijn en altijd klaar te staan voor hun klanten en vriendelijk te zijn met hun collega's, want deze houding levert de juiste resultaten. Dit beroep vereist levenslang leren en een constante voorbereiding, en het geeft ook veel voldoening om nieuwe termen te leren en ze terug te vinden in opdrachten. Ik zou hen ook aanraden om open te blijven staan voor deze nieuwe vormen van taalinteractie, zoals eenvoudige taal of ondertiteling. Ik hoop dat nieuwe technologieën dit beroep niet vervangen en dat het niet alleen maar een baan wordt die vanop afstand wordt

---

uitgevoerd. Tegen toekomstige collega's zou ik willen zeggen dat jullie een moeilijke baan hebben gekozen, maar doe het met passie en nederigheid en het zal een fantastische baan zijn.

---

7. Conclusie

Wat hebben we geleerd

Het onderzoek naar de vertaalmarkt en de profielen van professionele vertalers met de talen combinatie NL-IT/IT-NL heeft interessante resultaten opgeleverd. De vertaal- en tolkmarkt is te complex en daarvoor moeilijk samen te vatten. Het wordt in kaart gebracht welke opleidingen actieve vertalers hebben gevolgd, voor wie zij werken, wat hun inkomsten zijn en hoe ze hun tarieven berekenen, welke rol taaltechnologie in hun werk speelt, hoe zij hun diensten promoten en welke rol de talencombinatie NL-IT/IT-NL speelt in hun professionele leven. Daarnaast wordt onderzocht hoe zij de toekomst van hun beroep inschatten, vooral door de gesprekken met de vertalers.

Uit het onderzoek blijkt dat sommige vertalers hun vertaal- en tolkactiviteiten combineren met andere bezigheden, zoals lesgeven aan de universiteit of een vaste baan bij een bedrijf of een overheidsinstelling. Ook vertalers en tolken die uitsluitend in deze sector werken, combineren vaak meerdere gebieden en domeinen, waarbij vakvertaling, tolken en beëdigd vertaling de meest voorkomende zijn. Zij bieden hun diensten zowel aan particulieren als aan vertaalbureaus en overheidsinstanties. Helaas zijn er weinig professionals die vooral of alleen in de combinatie Nederlands-Italiaans/Italiaans-Nederlands werken en het Nederlands blijkt een beperkte rol te spelen als werktal in de Italiaanse vertaal- en tolkmarkt.

Ook pas afgestudeerden zijn actief op deze markt, ook al werken ze in deze eerste jaren van hun loopbaan over het algemeen relatief weinig (met betrekking tot het aantal werkdagen en opdrachten per jaar) en ondanks hoe moeilijk de eerste stappen op deze arbeidsmarkt blijken te zijn voor hen.

De visie van de vertalers en tolken op hun beroep en de ontwikkelingen binnen het vakgebied van vertalen en tolken met de Nederlandse taal wordt hier door fragmenten van de interviews samengevat. Op basis van de resultaten van de vragenlijst en de interviews worden de volgende uitdagingen op deze terreinen geïdentificeerd:

Competenties

Flexibiliteit, d.w.z. het vermogen om zich aan te passen aan veel verschillende contexten en ook aan onvoorziene gebeurtenissen, nederigheid en nieuwsgierigheid vind ik de belangrijkste competenties voor de uitvoering van het beroep van een tolk.

Marktcompetenties en boekhouding vind ik de belangrijkste vaardigheden voor de uitvoering van dit beroep. Toen ik afstudeerde, wist ik niet hoe ik potentiële klanten kon werven, hoe ik belastingen en tarieven moest beheren, wat nodig is om een offerte op te maken, etc.

Als ik het over taalvaardigheden heb, bedoel ik het vermogen om actief de taal te spreken en ook naar deze taal te kunnen tolken. De privé markt eist dat, want je tolkt nooit alleen maar passief (naar het Italiaans) [...]

Nieuwe technologieën unstmatige intelligentie

Naar mijn mening zal het nog minstens twintig jaar duren voordat AI de menselijke tolken vervangt. Deze tools zijn altijd afhankelijk van transcripties, die vervolgens worden vertaald. Om het systeem goed te laten werken, moeten deze transcripties perfect zijn en dat is nu nog niet het geval [...]

Een tolk zou altijd waakzaam moeten blijven: de tekst moet enkel als ondersteuning dienen. Anders, als we gewoon iets lezen dat een machine heeft vertaald, is ons werk voorbij.

In verband met nieuwe technologieën en AI, zie ik bij collega's een grote angst voor de toekomst. Volgens mij hoeven we niet bang te zijn want deze tools zullen een ondersteunende rol vervullen en het leven voor ons allemaal veel gemakkelijker maken.

Motiveren van de nieuwe generatie

Tegen toekomstige collega's zou ik willen zeggen dat jullie een moeilijke baan hebben gekozen, maar doe het met passie en nederigheid en het zal een fantastische baan zijn.

Ik wens de nieuwe tolken toe dat ze zich openstellen voor nieuwe gebieden en zich jammer genoeg moeten voorbereiden op het idee dat het moeilijk zal zijn om tolk te worden.

Ik wens toekomstige vertalers en tolken toe dat ze hun enthousiasme en passie nooit verliezen en dat ze hun carrière niet laten bepalen door eventuele kritiek.

Als je je taal- en tolkvaardigheden combineert met een snufje sympathie, professionalisme, punctualiteit en ook een beetje waanzin, dan zul je dit werk aankunnen. Het kan wat geduld kosten, maar het zal je lukken.

Netwerken en beroepsverenigingen

Deze organisaties zetten zich in voor de belangen van hun leden, bijvoorbeeld met betrekking tot tarieven, maar bovenal bieden ze veel netwerk mogelijkheden.

Ik ben blij dat ik deel uitmaak van een beroepsvereniging en ik heb er een heel positieve mening over. Als lid van een organisatie krijg je meer werkkansen maar het is ook heel belangrijk om iemand te hebben met wie je informatie en meningen kunt uitwisselen.

Lid worden van deze organisaties was de eerste stap die ik nam als jonge tolk en ik raad het mijn studenten ook aan.

Uit het onderzoek blijkt dat veel actieve vertalers en tolken het belangrijk vinden om in een netwerk van collega's samen te werken en gezamenlijk antwoorden te zoeken op de genoemde uitdagingen. Ben je geïnteresseerd in het werk van een vertaler, werk je met het Nederlands als werktal, en wil je op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen binnen de vertaalmarkt, mogelijkheden voor professionalisering en levenslang leren in relevante vakgebieden? En wil je daarnaast wereldwijd contact leggen met vakgenoten? Word dan lid van het Netwerk van Vertalers en Tolken NEM. Meer informatie over het lidmaatschap vind je op de website van het Netwerk: www.nvvtnem.eu.

Bijlage 1

Vragenlijst veldonderzoek

1. Geslacht

- Man
- Vrouw
- Andere:

2. Wat is uw hoogste opleidingsniveau en bij welke instelling?

3. In welk vakgebied bent u afgestudeerd?

- Vertalen en tolken
- Taalonderwijs
- Technische opleidingen
- Natuurwetenschappen
- Andere geesteswetenschappen
- Andere:

4. Hebt u een opleiding als tolk of vertaler?

- Ja
- Nee

5. Als u de vorige vraag met ja hebt beantwoord, welke vertaalopleiding hebt u gevolgd? (Workshops, cursussen, universitaire studies, postdoctorale studies, enz.)

6. Als u zich niet meer met vertalen en tolken in combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans bezighoudt, geef dan aan waarom u bent gestopt en hoeveel jaar u actief bent geweest?

7. Op welke gebieden zou u graag een betere opleiding en training zien voor uw praktijk? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Vertaaltheorie
- Tolktheorie
- Vakvertalen
- Boekvertaling
- Audiovisuele vertaling
- CAT-tools
- Post-editen van automatische vertaling
- Simultaan tolken
- Consecutief tolken

-
- Soft skills (marktcompetentie, activiteitenbeheer, promotie)
  - Andere:

8. Ik hou me bezig met: (meerkeuze)

- literaire vertaling
- vakvertaling
- audiovisuele vertaling
- post-editen van automatische vertalingen
- tolken
- beëdigd tolken
- beëdigd vertalen
- sociaal tolken
- sociaal vertalen
- Andere:

9. In welke domeinen vertaalt u de grootste omvang teksten?

- Medisch/zorg
- Farmaceutische industrie
- Verzekeringen
- Economisch
- Technisch
- Vervoer
- Technische documentatie van voertuigen
- Persoonlijke documenten
- Arbeidsrecht
- Strafrecht
- Handelsrecht
- Burgerlijk recht
- Douane
- Marketing
- Andere:

10. Hebt u een examen/test moeten afleggen om het vertalen en tolken in een bepaalde specialisatie/voor een bepaalde opdrachtgever of instelling te mogen uitoefenen? (meerkeuze)

- Taalexamen
- Examen over de wetgeving inzake de activiteit van beëdigd vertalen
- Theoretisch - translatologisch
- Vertaalvaardigheden
- Tolkvaardigheden
- Werken met CAT-tools

-
- geen
  - Andere:

11. Wie heeft het examen/de toets opgemaakt en geëvalueerd?

12. Hoeveel jaar vertaalervaring heeft u?

13. Hoeveel jaar tolkervaring heeft u?

14. In welk land bent u gevestigd?

- Italië
- Nederland
- België
- Andere:

15. Geef aan in welke regio/stad u gevestigd bent:

16. Ik ben:

- uitsluitend vertaler
- voornamelijk vertaler, maar af en toe tolk ik
- zowel vertaler als tolk
- voornamelijk tolk, maar af en toe vertaal ik
- uitsluitend tolk
- Andere:

17. In welke talencombinatie vertaalt u? (meerkeuze)

- Nederlands naar Italiaans
- Italiaans naar Nederlands
- Andere:

18. In welke talencombinatie tolkt u? (meerkeuze)

- Nederlands naar Italiaans
- Italiaans naar Nederlands
- Andere:

19. In welke andere werktalen vertaalt en/of tolkt u?

20. Welk percentage van uw totaal inkomen bestaat ongeveer uit inkomsten van onderstaande activiteiten (in de combinatie Italiaans-Nederlands/ Nederlands-Italiaans)?

0 - 25 %   25 - 50 %   50 - 75 %   75 - 100%

Literair vertalen

Vakvertalen
Tolken
Audiovisuele vertaling

21. Ongeveer welk deel van uw totaal inkomen bestaat uit inkomsten van vertalen en tolken in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans?

0 - 25 %
25 - 50 %
50 - 75 %
75 - 100%
Andere:

22. Ik gebruik CAT-tools:

- bij elke vertaling
- bij de meeste vertalingen
- bij sommige vertalingen
- Ik vertaal zonder CAT-tools
- Ik vertaal niet

23. Ik gebruik meestal: (meerkeuze)

Eigen licentie   ter beschikking gesteld door opdrachtgever

Trados
memoQ
Wordfast
Memsources/Phrase
Logos Meme
OmegaT
Déjà Vu
Ik gebruik geen CAT-programma's
Andere

24. Als u geen CAT-tools gebruikt, geef dan de reden aan.

25. Hoe berekent u het vaakst het tarief voor vertaalopdrachten? (meerkeuze)

- Per bronwoord
- Per doelwoord
- Per standaard pagina van de brontekst
- Per standaard pagina van de doelttekst
- Per project
- Per bronregel
- Per doelregel
- Per minuut (audiovisuele vertaling)

-
- Ik vertaal niet
  - Ik doe geen vertalingen voor geld
  - Andere:

26. Werkt u overwegend voor

- Directe klanten - natuurlijke personen
- Directe klanten - rechtspersonen
- Vertaalbureaus
- Overheidsinstellingen

27. Kunt u alstublieft vijf vertaalbureaus aanduiden die u het grootste omvang werk leveren?

28. Hoe berekent u het vaakst het minimale tarief voor het tolken?

- Per uur
- 3 uur
- Halve dag
- Hele dag
- Ik tolk niet
- Andere:

29. Hoe gaat u om met concurrentiedruk? (meerkeuze)

- Indien nodig verlaag ik de prijzen.
- Ik verlaag mijn prijzen niet, als mij geen passend bedrag wordt geboden, neem ik de opdracht niet aan.
- Ik zoek naar nieuwe klanten en probeer te concurreren op kwaliteit.
- Ik investeer in reclame en promotie.
- Ik ben actief op sociale netwerken, neem deel aan online discussies, enz.
- Ik hou me niet bezig met concurrentiedruk, er zijn er maar weinig in ons vakgebied.
- Concurrentiedruk interesseert me niet, ik vertaal/tolk omdat ik er plezier in heb.
- Andere:

30. Welk bedrag in euro per standaard pagina brengt u meestal in rekening bij het vertalen? (1 standaard pagina = 300 woorden)

Minder dan 16/ 16-20/ 21-25/ 26-30/ 31-35/ 36-40/ 41-45/ 46-50/ Meer dan 50
Beëdigde vertaling voor een overheidsinstantie
Beëdigde vertaling voor natuurlijke/rechtspersoon
Niet-beëdigde vertaling
Boekvertaling

31. Welk bedrag in euro brengt u meestal per uur in rekening voor het

---

tolken? (indien u een tarief voor een halve dag/hele dag hanteert, geef dan de omrekening per uur aan)

10-20/ 21-30/ 31-40/ 41-50/ 51-60/ 61-100/ 101-150/ 151-200/ meer dan 200

Beëdigd tolken voor een overheidsinstantie

Beëdigd tolken voor een natuurlijke/rechtspersoon

Sociaal tolken

Commercieel tolken

32. Hoeveel euro rekent u per minuut voor audiovisuele vertalingen?

33. Hoeveel standaard pagina's tekst vertaalt u ongeveer per jaar in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans (exclusief literair vertalen)?

34. Hoeveel standaard pagina's (300 woorden) literaire tekst (voor uitgevers) vertaalt u gemiddeld per jaar in de combinatie Italiaans-Nederlands/Nederlands-Italiaans?

35. Hoeveel volle werkdagen (8 uur) vertaalt u gemiddeld per jaar?

36. Hoeveel volle werkdagen (8 uur) tolkt u gemiddeld per jaar?

37. Hoeveel minuten audiovisuele inhoud vertaalt u gemiddeld per jaar?

38. Hebt u nog andere opmerkingen of commentaren (bijvoorbeeld over de positie van vertalers/tolken in de maatschappij, de toekomst van dit beroep, aanvullingen op het formulier)?

39. Bent u geïnteresseerd om lid te worden van het Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM (NVVT NEM), dat tot doel heeft een beroepsprofiel en onderwijsnormen te ontwikkelen, evenementen voor voortdurende en levenslange opleiding te organiseren, persoonlijke ontmoetingen voor vertalers te organiseren, enz.?

- Ja
- Nee

40. Zo ja, hebt u belangstelling voor een persoonlijk profiel op de website van de vereniging waarmee u uw activiteiten kunt promoten?

- Ja
- Nee

41. Aan welke vorm van bijscholing geeft u voorkeur?

- Kortere thematische webinar (1-3 uur)
- Kortere regionale opleiding met fysieke deelname (nascholing)

-
- Meerdere dagen thematische online training
  - Meerdere dagen thematische training met fysieke deelname (zomerschool, nascholing)
  - Conferentie (lezingen over onderzoek en theorie, paneldiscussies en thematische workshops) online
  - Conferentie (lezingen over onderzoek en theorie, paneldiscussies en thematische workshops) fysiek
  - Thematische Nederlandstalige sessie op de Internationale Translatologische Conferentie (met de mogelijkheid om deel te nemen aan de volledige conferentie)
  - Tutoring (begeleiding en ondersteuning door meer ervaren collega)
  - Forum voor overleg met collega's
  - Stage
  - Andere:

42. We zouden het op prijs stellen als u bereid bent om uw e-mail op te geven zodat we met u persoonlijk contact kunnen opnemen in verband met de deelname aan het nieuw opgerichte Netwerk Vakvertalen en Tolken NEM, informatie over nascholingen en verder onderzoek.

Bijlage 2

Vragenlijst interviews met vertalers/tolken

Mijn achtergrond

1. Waar bent u gevestigd?
2. Wat zijn uw werktalen?
3. Hoe begon u met het Nederlands te werken en welke kansen heeft deze taal u geboden?
4. Hoe lang houdt u zich met vertalen/tolken bezig?

Mijn kwalificatie

5. Welke opleiding(en) heeft u voor de uitvoering van dit beroep gevolgd?
6. Welke nascholingen, examens, certificaten heeft u behaald?

Mijn klanten

7. Met wat voor soort klanten hebt u voornamelijk te maken (overheidsinstanties, vertaalbureaus, directe klanten)?
8. Hoe promoot u uw werk? Hoe zoekt u naar klanten? Hoe vergroot u uw zichtbaarheid?
9. Vindt u het zinvol om zich zichtbaar te maken via een beroepsorganisatie?

Netwerken

10. Bent u lid van een beroepsorganisatie? Waarom wel, waarom niet?
11. Bent u in contact met collega's? Kent u collega's in uw land en de omliggende landen?
12. Wat is de toegevoegde waarde van beroepsorganisaties?

Competentieprofiel

13. Welke competenties en kennis vindt u belangrijk voor de uitvoering van dit beroep?
14. Welke rol speelt taaltechnologie in uw beroep?
15. Wat denk u dat de gevolgen van AI voor uw werk zullen zijn?

Toekomstperspectieven

16. Hoe ziet u de toekomstperspectieven van dit beroep?
17. Wat vindt u het leukste aan uw beroep?
18. Wat zijn de grootste uitdagingen van uw beroep?
19. Als u opnieuw zou mogen kiezen, zou u weer hetzelfde beroep kiezen?

Aan de toekomstige collega's

20. Wat zou u de nieuwe generatie vertalers en tolken Nederlands wensen voor de toekomst?
21. Welke opleiding raadt u aan?
22. Heeft u advies over het benaderen van dit beroep?

